

Broj: 02-04-11246-2/25
Sarajevo, 10.04.2025. godine

Na osnovu člana 26. i 28. stav (4) Zakona o Vladi Kantona Sarajevo („Službene novine Kantona Sarajevo“, broj: 36/14 - Novi prečišćeni tekst i 37/14 - Ispravka), a u vezi sa članom 13. tačka 12.) Zakona o zdravstvenoj zaštiti („Službene novine Federacije BiH“, broj: 46/10 i 75/13) Vlada Kantona Sarajevo, na **71. sjednici održanoj 10.04.2025. godine**, donijela je

ZAKLJUČAK

1. Prihvata se Izvještaj o snabdjevenosti Kantona Sarajevo lijekovima i sanitetskim materijalom u 2024. godini sa osvrtom na implementaciju Liste lijekova koji se propisuju i izdaju na teret sredstava obaveznog zdravstvenog osiguranja kroz funkcionisanje Mreže farmaceutske djelatnosti - apoteka, sa prijedlogom mjera i aktivnosti.
2. Izvještaj iz tačke 1. ovog zaključka dostavlja se Skupštini Kantona Sarajevo, na nadležno odlučivanje.
3. Ovaj zaključak stupa na snagu danom donošenja.

PREMIJER

Nihad Uk

Dostaviti:

1. Predsjedavajući Skupštine Kantona Sarajevo,
2. Skupština Kantona Sarajevo,
3. Zamjenici predsjedavajućeg Skupštine Kantona Sarajevo (3x),
4. Premijer Kantona Sarajevo,
5. Ministarstvo zdravlja Kantona Sarajevo,
6. Evidencija,
7. A r h i v a.

Bosnia and Herzegovina
Federation of Bosnia and Herzegovina

**CANTON SARAJEVO
ASSEMBLY**

Prijedlog

Na osnovu člana 13. tačka b. i člana 18. tačka b. Ustava Kantona Sarajevo ("Službene novine Kantona Sarajevo", br. 1/96, 2/96, 3/96, 16/97, 14/00, 4/01, 28/04, 6/13 i 31/17), saglasno članu 13. tačka 12. Zakona o zdravstvenoj zaštiti ("Službene novine Federacije BiH", br. 46/10 i 75/13) te na osnovu člana 120. Poslovnika Skupštine Kantona Sarajevo („Službene novine Kantona Sarajevo“, br: 41/12 – Drugi novi prečišćeni tekst, 15/13, 47/13, 47/15, 48/16, 9/20, 14/20 i 16/22 17/22-Ispravka, 47/24) Skupština Kantona Sarajevo, na sjednici održanoj dana _____ godine, povodom razmatranja Izvještaja o snabdjevenosti Kantona Sarajevo lijekovima i sanitetskim materijalom u 2024. godini sa osvrtnom na implementaciju Liste lijekova koji se propisuju i izdaju na teret sredstava obaveznog zdravstvenog osiguranja kroz funkcionisanje Mreže farmaceutske djelatnosti- apoteka, sa prijedlogom mjera i aktivnosti, donijela je sljedeći

ZAKLJUČAK

Usvaja se Izvještaj o snabdjevenosti Kantona Sarajevo lijekovima i sanitetskim materijalom u 2024. godini sa osvrtnom na implementaciju Liste lijekova koji se propisuju i izdaju na teret sredstava obaveznog zdravstvenog osiguranja kroz funkcionisanje Mreže farmaceutske djelatnosti- apoteka, sa prijedlogom mjera i aktivnosti.

**Predsjedavajući
Skupštine Kantona Sarajevo**

Broj:
Sarajevo, _____ 2025.godine

Elvedin Okerić

O B R A Z L O Ž E N J E

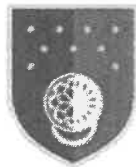
I P R A V N I O S N O V

Na osnovu člana 13. tačka b. i člana 18. tačka b. Ustava Kantona Sarajevo ("Službene novine Kantona Sarajevo", br. 1/96, 2/96, 3/96, 16/97, 14/00, 4/01, 28/04, 6/13 i 31/17), saglasno članu 13. tačka 12. Zakona o zdravstvenoj zaštiti ("Službene novine Federacije BiH", br. 46/10 i 75/13) te na osnovu člana 120. Poslovnika Skupštine Kantona Sarajevo („Službene novine Kantona Sarajevo“, br: 41/12 – Drugi novi prečišćeni tekst, 15/13, 47/13, 47/15, 48/16, 9/20, 14/20 i 16/22 17/22-Ispravka, 47/24)

II R A Z L O Z I Z A D O N O Š E N J E

Saglasno članu 13. tačka 12. Zakona o zdravstvenoj zaštiti ("Službene novine Federacije BiH", br. 46/10 i 75/13) utvrđena je društvena briga za zdravlje na nivou kantona u okviru koje je ostvarivanje prava iz oblasti zdravstvenog osiguranja u skladu sa propisima o zdravstvenom osiguranju, te praćenju provođenja, zaštiti i unaprijeđenju prava za ostvarivanje zdravstvene zaštite u koje spada i snabdjevanje sa lijekovima i medicinskim sredstvima.

S tim u vezi, u Kantonu Sarajevo se u primarnom nivou zdravstvene zaštite, kontinuirano prati apotekarska djelatnost, odnosno snabdjevenost stanovništva sa lijekovima i medicinskim sredstvima i redovno izvještava Vlada odnosno Skupština Kantona Sarajevo.

Bosnia and Herzegovina
Federation of Bosnia and Herzegovina

CANTON SARAJEVO
Ministry of Health

IZVJEŠTAJ

O SNABDJEVENOSTI KANTONA SARAJEVO LIJEKOVIMA I SANITETSKIM MATERIJALOM U 2024. GODINI SA OSVRTOM NA IMPLEMENTACIJU LISTE LIJEKOVA KOJI SE PROPISUJU I IZDAJU NA TERET SREDSTAVA OBAVEZNOG ZDRAVSTVENOG OSIGURANJA KROZ FUNKCIONISANJE MREŽE FARMACEUTSKE DJELATNOSTI - APOTEKA, SA PRIJEDLOGOM MJERA I AKTIVNOSTI

1. Uvod

Farmaceutska djelatnost, u skladu sa Zakonom o apotekarskoj djelatnosti („Službene novine Federacije BiH“, broj 40/10), obavlja se u slijedećim organizacionim oblicima:

- apotekama zdravstvenim ustanovama, u svim oblicima svojine, i njihovim ograncima i depovima,
- bolničkim apotekama,
- apotekama u privatnoj praksi.

Apotekarska djelatnost kao dio zdravstvene djelatnosti se obavlja na svim nivoima zdravstvene zaštite i osigurava:

- snabdijevanje lijekovima, medicinskim sredstvima, herbalnim lijekovima i herbalnim supstancama, homeopatskim lijekovima, dječjom hranom i dječjom opremom, kao i dijetetskim proizvodima, kozmetičkim i drugim sredstvima za njegu i očuvanje zdravlja stanovništva, zdravstvenih ustanova i zdravstvenih radnika koji obavljaju privatnu praksu lijekovima i medicinskim sredstvima.
- izrada magistralnih i galenskih lijekova
- savjetovanje u vezi pravilne primjene lijekova, medicinskih sredstava, herbalnih i homeopatskih lijekova, kozmetičkih i dijetetskih proizvoda u cilju zdravlja i sprečavanje bolesti, te pružanje dodatnih usluga u svrhu provođenja preventivnih mjera za očuvanje i zaštitu zdravlja stanovništva, a koje podrazumijevaju mjerenja određenih parametara koje pacijenti mogu i samostalno odrediti u postupku samokontrole, pri čemu ove usluge imaju savjetodavni karakter i ne pružaju se u svrhu postavljanja dijagnoze kao što su mjerenje šećera u krvi, krvnog pritiska, težine i sl.
- analizu propisivanja lijekova i praćenje upotrebe lijekova, praćenje efikasnosti, bezbjednosti i ekonomičnosti terapije u cilju racionalnog propisivanja i upotrebe lijekova.

Farmaceutska djelatnost na Kantonu Sarajevo je organizovana kroz primarnu zdravstvenu zaštitu (apoteke); bolnički nivo zdravstvene zaštite (bolničke apoteke, kliničke apoteke) i organizacione jedinice ustanova za snabdijevanje lijekovima i njihovu primjenu.

Ministarstvo zdravstva Kantona Sarajevo je tokom 2024. godine, u okviru svojih nadležnosti pratilo snabdjevenost Kantona Sarajevo sa lijekovima i medicinskim sredstvima za lijekove koji se finansiraju iz sredstava obaveznog zdravstvenog osiguranja.

2. Organizacija farmaceutske službe u Kantonu Sarajevo u toku 2024. godine

Na području Kantona Sarajevo, farmaceutska djelatnost, odnosno izdavanje lijekova na recept se obezbjeđivalo u okviru 178 apoteka - 40 poslovnih jedinica u sastavu JU Apoteke Sarajevo čiji je osnivač Kanton Sarajevo i 139 jedinica privatnog sektora od čega su 27 privatnih apoteka i 111 Privatnih zdravstvenih ustanova sa ograncima i depoima.

Opština	PRIVATNE APOTEKE 2024	PZU I OGRANCI I DEPOI 2024	JU APOTEKE SARAJEVO 2024	UKUPNO 2024
Centar	6	21	9	36
Hadžići	2	6	1	9
Ilidža	5	17	2	24
Ilijaš	0	4	2	6
Novi Grad	5	31	8	44
Novo Sarajevo	6	16	9	31
Stari Grad	0	10	6	16
Trnovo	0	0	1	1
Vogošća	3	6	2	11
UKUPNO:	27	111	40	178

Pravilnikom o bližim uvjetima u pogledu prostora, opreme i kadra, kriterijima za osnivanje i obavljanje apotekarske djelatnosti u svim organizacionim oblicima, kao i načinu i postupku njihove verifikacije („Službene novine Federacije BiH“, broj 44/12, 23/13, 27/14 i 36/19) utvrđeni su demografski i geografski kriteriji putem kojih se utvrđuje potreban broj apoteka za područje kantona. Prosječan broj stanovnika Kantona Sarajevo po apoteci, prema postojećem broju apoteka je 2.361,16 stanovnika i kreće se u rasponu od 1449.47 stanovnika na području Općine Centar do 3.490.83 stanovnika po apoteci na području Općine Ilijaš.

Općina	Broj stanovnika* 2013	Broj stanovnika** 2023	Broj apoteka na dan 31.12.2023.	Prosječan broj stanovnika po apoteci, prema postojećem stanju	Potreban broj apoteka prema Pravilniku/4.000	Prosječan broj stanovnika prema potrebnom broju apoteka
Centar	55.181	52.181	36	1449.47	13	4013.92
Hadžići	23.891	24.572	9	2730.22	6	4095.33
Ilidža	66.730	71.985	24	2999.38	18	3999.17
Ilijaš	19.603	20.945	6	3490.83	5	4189.00
Novi Grad	118.553	122.963	44	2794.61	31	3966.55
Novo Sarajevo	64.814	62.551	31	2017.77	16	3909.44
Stari Grad	36.976	33.818	16	2113.63	8	4227.25
Trnovo	1.502	1.774	1	1774.00	1	1774.00
Vogošća	26.343	29.498	11	2681.64	7	4214.00
Ukupno:	413.593	420.287	178	2361.16	105	4002.73

I u 2024.godini na području Kantona Sarajevo je, za potrebe pacijenata koji se liječe u ovim zdravstvenim ustanovama, radilo 7 bolničkih/kliničkih apoteka – Apoteka Kliničkog centra Univerziteta u Sarajevu, Apoteka Opće bolnice „Prim dr Abdulah Nakaš“, Apoteka Psihijatrijske bolnice Kantona Sarajevo, Apoteka JU Zavod za bolesti ovisnosti Kantona Sarajevo, te tri Privatne zdravstvene ustanove – Specijalna bolnica “Centar za srce-KM”, “Dr.Solaković” i PZU Alea dr Kandić, a prema obimu i djelatnosti kojom se bave.

Na području Kantona Sarajevo registrovan je Galenski laboratorij JU Apoteke Sarajevo.

3. Lista lijekova koji se propisuju i izdaju na teret sredstava Zavoda zdravstvenog osiguranja Kantona Sarajevo u 2024. godini

Propisi koji određuju izradu i donošenje liste lijekova kantona su:

- Zakon o lijekovima i medicinskim sredstvima („Službeni glasnik Bosne i Hercegovine“, broj 58/08);
- Zakon o lijekovima („Službene novine Federacije BiH“, broj 109/12);
- Pravilnik o bližim kriterijima za izbor lijekova, postupku i načinu izrade listi lijekova u FBiH, načinu stavljanja i skidanja lijekova sa listi lijekova, obavezama ministarstva zdravstva, zavoda zdravstvenog osiguranja, te proizvođača i prometa lijekova uvrštenih na liste lijekova, kao i korištenja lijekova („Službene novine Federacije BiH“ broj 45/13, 7/19 i 72/22);
- Odluka o listi lijekova obaveznog zdravstvenog osiguranja Federacije Bosne i Hercegovine (Službene novine Federacije BiH broj: 73/24);
- Odluka o listi lijekova u bolničkoj zdravstvenoj zaštiti Federacije Bosne i Hercegovine (“Službene novine Federacije BiH”, br. 73/24).

Odluka o listi lijekova obaveznog zdravstvenog osiguranja Federacije Bosne i Hercegovine i Odluka o listi lijekova u bolničkoj zdravstvenoj zaštiti Federacije Bosne i Hercegovine definišu obligatorni asortiman esencijalnih lijekova sa A liste lijekova te obavezujuće fiksne cijene lijekova, i bolničke liste lijekova, te asortiman B liste lijekova koji se može finansirati u skladu sa obezbjeđenim finansijskim sredstvima,

Bolnička lista lijekova kojom je utvrđen asortiman lijekova namjenjen stacionarnim zdravstvenim ustanovama, Federalno ministarstvo zdravstva nikada nije utvrdilo cijene lijekova .Važno je napomenuti da, zbog značajno manjeg broja registrovanih lijekova, za ovu listu nije moguće odrediti zaštićena imena i proizvođače lijekova, a posebno iz razloga što postupak javne nabavke definiše koji se lijek nabavlja i od kojeg proizvođača, a lijekovi se finansiraju iz ukupnih sredstava koja im doznači Zavod zdravstvenog osiguranja Kantona Sarajevo.

Tokom 2024.godine izvršilo se usklađivanje Listi lijekova Kantona Sarajevo sa objavljenim federalnim listama.

Objavom nove Odluke o listi lijekova obavezanog zdravstvenog osiguranja Federacije BiH („Službene novine Federacije BiH“, broj 73/24) koja je stupila na snagu 19.09.2024.godine, izvršena je analiza sadržaja odnosno lijekova koji su zastupljeni na A i B listi lijekova Federacije BiH, te su za sve novo uvrštene lijekove pokrenute aktivnosti na prikupljanu dokumentacije od svih nosilaca dozvole za promet lijekova. Sve aktivnosti su okončane tokom 2024.godine i Vlada Kantona Sarajevo je donijela Odluku o listama lijekova Kantona Sarajevo „Službene novine Kantona Sarajevo“ broj 52/24).

Lista lijekova Kantona Sarajevo koju je usvojila Vlada Kantona Sarajevo do sada najobimnija Lista lijekova Kantona Sarajevo sa brojem lijekova zastupljenim na istoj, najveći broj lijekova asortimanom i efikasnošću zadovoljava kvalitetno liječenje velikog spektra oboljenja, i jedinstvena je u regionu. Zastupljen je veliki broj proizvođača lijekova sa svim oblicima i jačinama koji se mogu prilagoditi stanju svakog pacijenta.

Lista lijekova je sačinjena isključivo po indikacionom području svakog lijeka za stanja i oboljenja za koja je izvršeno podnošenje kompleksne dokumentacije regulatornom tijelu države ili regije kako bi se dobilo odobrenje za stavljanje lijeka na tržište sa ciljem da se osiguraju sigurni, djelotvorni i kvalitetni lijekovi, proizvedeni u skladu s važećim propisima i smjernicama kako u cijelom svijetu tako i u BiH. Za ovu listu lijekova su utvrđena indikaciona područja, doze, propisivač lijeka, šifre bolesti po važećoj Međunarodnoj klasifikaciji bolesti (MKB) a sve u cilju pravilne primjene lijeka, kako se ne bi lijekovi koristili mimo odobrenog područja djelovanja. Listom lijekova je utvrđena potreba postojanja mišljenja doktora specijalista koja su ključna za određene lijekove, imajući u vidu nivo stručnost i iskustvo određenih specijalnosti/subspecijalnosti kako bi se osigurala najbolja zdravstvena zaštita svim stanovnicima Kantona Sarajevo.

Od 213 lijekova sa Federalne A liste, na Listi lijekova Kantona Sarajevo zastupljeno je 207 lijekova. A listom nisu obuhvaćena 3 lijeka koja se finansiraju kroz Program palijativne njege ili putem JU Zavod za bolesti ovisnosti Kantona Sarajevo (metadon, morfin, oksikodon); 3 lijeka nedostaju jer nosioci dozvole za promet lijeka nisu prihvatili utvrđenu federalnu cijenu koja je obavezujuća za kantone. (aciklovir mast za oči, sulfasalazin i glikopironijum bromid, indakaterol, mometazon prašak inhalata). A lista sadrži 207 lijekova u 1130 oblika, jačina i pakovanja. Na A listi je zastupljeno 88 proizvođača.

Broj proizvođača	Proizvođač	broj oblika, jačina, pakovanja na A listi
1	ABDI IBRAHIM ILAC SANAYI VE TICARET A.S., Turska	12
2	ACCORD HEALTHCARE POLSKA Sp.z.o.o., Poljska	4
3	ALKALOID AD Skopje, Republika Severna Makedonija	71
4	AMSAL PHARMACEUTICALS d.o.o., Bosna i Hercegovina	13
5	ARVEN ILAC SAN. VE TIC.A.S., Turska	1
6	ASPEN PHARMA TRADING LIMITED, Irska	1
7	ASTRAZENECA AB, Švedska	1
8	ATNAHS PHARMA DENMARK APS, Danska	1
9	AZIENDE CHIMICHE RIUNITA ANGELINI FRANCESCO-A.C.R.A.F. S.p.A., Italija	1
10	BAYER AKTIENGESELLSCHAFT, Njemačka	5
11	BELUPO lijekovi i kozmetika d.d., Hrvatska	1
12	BERLIN-CHEMIE AG, Njemačka	27
13	BGP PRODUCTS OPERATIONS GmbH, Švajcarska, Alloga Nederland B.V. Kempkens, Nizozemska	41
14	BILIM ILAC SANAYI VE TICARET A.S., Turska	7
15	BIOFARMA ILAC SAN. VE TIC A.S., Turska	6
16	BIOTON S.A., Poljska	3
17	BOEHRINGER INGELHEIM RCV GmbH & Co.KG, Austrija	5
18	BOSNALIJEK d.d., Bosna i Hercegovina,	130
19	CELON PHARMA S.A. , Poljska	3
20	CHIESI PHARMACEUTICALS GmbH, Austrija	2
21	COSMO S.p.A., Italija	1
22	DAIICHI SANKYO EUROPE GmbH, Njemačka	2
23	DESMA GmbH, Njemačka	1

24	DEVA HOLDING A.S., Turska	22
25	Dr FALK PHARMA GmbH, Njemačka	9
26	ELI LILLY Export S.A., Švajcarska	18
27	ELPEN PHARMACEUTICAL CO. INC., Grčka	3
28	F. HOFFMANN - LA ROCHE LTD, Švajcarska	1
29	FARMAVITA d.o.o. Sarajevo, Bosna i Hercegovina, Belupo, lijekovi i kozmetika d.d., Danica 5, Koprivnica, Hrvatska	117
30	FERRING PHARMACEUTICALS BV, Nizozemska	4
31	G.L. PHARMA GmbH, Austrija	2
32	G.POHL BOSKAMP GmbH & Co.KG, Njemačka	1
33	GALENKA a.d. Beograd, Srbija	31
34	GLAXOSMITHKLINE TRADING SERVICES LIMITED, Irska	20
35	GRUNENTHAL GmbH, Njemačka	2
36	HEMOFARM A.D. Vršac, Srbija	5
37	HEMOFARM proizvodnja farmaceutskih proizvoda d.o.o. Banja Luka, Bosna i Hercegovina	109
38	ILKO ILAC SANAYI VE TICARET A.S., Turska	8
39	IMMEDICA PHARMA AB, Švedska	1
40	INDIVIOR EUROPE LIMITED, Irska	2
41	JADRAN - Galenski laboratorij d.d., Hrvatska	7
42	KRKA, tovarna zdravil, d.d., Novo Mesto, Slovenija i Labena d.o.o, Ljubljana, Slovenija,	95
43	KWIZDA PHARMA GmbH, Austrija	1
44	LABORATOIRE INNOTECH INTERNATIONAL, Francuska	1
45	LABORATOIRES BESINS INTERNATIONAL S.A.S. , Francuska	1
46	LABORATÓRIOS ATRAL, S.A., Portugal	3
47	LABORATORIOS LEON FARMA S.A., León, Španija	2
48	LABORATORIOS NORMON S.A., Španija	1
49	LABORMED-PHARMA S.A., Rumunija	1
50	LES LABORATOIRES SERVIER, Francuska	14
51	MERCK HEALTHCARE KGaA, Njemačka	7
52	MERCK SHARP & DOHME BV, Nizozemska	1
53	MERUS LABS LUXCO II SARL, Luksemburg	1
54	MYLAN GERMANY GmbH, Njemačka	2
55	N.V. ORGANON, Nizozemska	6
56	NATURA PHARM d.o.o. Široki Brijeg, Bosna i Hercegovina	11
57	NOBEL ILAC PAZARLAMA VE SANAYII Ltd.Sti., Turska	2
58	NOBEL ILAC SANAYII VE TICARET A.S., Turska ,	35
59	NOVARTIS PHARMA Services AG, Švajcarska, Sandoz S.R.L., Rumunija,	26
60	NOVO NORDISK A/S, Danska,	10
61	PFIZER INC., Sjedinjene Američke Države	3
62	PFIZER LUXEMBOURG SARL, Luksemburg	3
63	PHARMASWISS d.o.o., Srbija	2
64	PHARMATHEN S.A., Grčka	2

65	PHARMAVISION EUROPE LTD. , Bugarska	2
66	PLIVA HRVATSKA d.o.o., Hrvatska, Teva Operations Poland Sp. z o.o., Poljska	25
67	PRO.MED.CS Praha a.s., Češka Republika	3
68	REMEDICA LIMITED, Kipar	2
69	REPLEK FARM DOOEL SKOPJE, Republika Severna Makedonija	8
70	ROMPHARM COMPANY SRL, Rumunija	1
71	SANDOZ PHARMACEUTICALS D.D., Slovenija	38
72	SANOFI WINTHROP INDUSTRIE, Francuska	23
73	SANOVEL ILAÇ SAN. VE TIC A.Ş., Turska	2
74	SANTEN OY, Finska	1
75	SLAVIAMED D.O.O. BEOGRAD, Srbija	1
76	STADA Arzneimittel AG, Njemačka	5
77	SYNTHON B.V., Nizozemska	1
78	TAKEDA GmbH, Njemačka	2
79	TAKEDA PHARMACEUTICALS INTERNATIONAL AG, Švajcarska	2
80	TEVA PHARMACEUTICALS EUROPE B.V., Nizozemska	6
81	UCB Pharma S.A., Belgija	4
82	UNIMED PHARMA spol. s r.o., Slovačka	2
83	VIENNAPHARM GmbH, Austrija	2
84	WORLD MEDICINE ILAC SAN. VE TIC.A.Ş., Turska	4
85	ZADA Pharmaceuticals d.o.o., Bosna i Hercegovina	59
86	ZDRAVLJE AD LESKOVAC, Srbija	2
87	ZENTIVA S.A., Rumunija	1
88	ZENTIVA, k.s., Češka Republika	3

Od 79 lijekova zastupljenih na B listi Federacije BiH, na Listi lijekova Kantona Sarajevo je zastupljeno 40 lijekova. Za 9 lijekova nosioci dozvole za promet lijeka su se izjasnili da lijek ne prometuju ili prestaju sa prometovanjem, ili ne prihvataju cijenu. 26 lijekova sa B liste se neće finansirati na teret obaveznog zdravstvenog osiguranja imajući u vidu da B lista nije obavezna i zavisi od finansijskih mogućnosti. B lista lijekova Kantona Sarajevo sadrži 40 lijekova u 176 oblika, jačina i pakovanja. U A i B listu lijekova Kantona Sarajevo su uključeni svi nosioci dozvole za promet lijeka koji su dostavili potpunu dokumentaciju i prometuju lijek na području BIH. Na B listi je zastupljeno 44 proizvođača lijekova.

Broj proizvođača	Proizvođač	broj oblika, jačina, pakovanja na B Listi
1	ABDI IBRAHIM ILAC SANAYI VE TICARET A.S., Turska	3
2	ALKALOID AD Skopje, Republika Severna Makedonija	18
3	AMSAL PHARMACEUTICALS d.o.o., Bosna i Hercegovina	4
4	BERLIN-CHEMIE AG, Njemačka	1
5	BGP PRODUCTS OPERATIONS GmbH, Švajcarska	8
6	BILIM ILAC SANAYII VE TICARET A.S., Turska	2
7	BOEHRINGER INGELHEIM RCV GmbH & Co.KG, Austrija	1

8	BOEHRINGER INGELHEIM RCV GmbH & Co.KG, Austrija	2
9	BOSNALIJEK d.d., Bosna i Hercegovina	7
10	CHEPLAPHARM ARZNEIMITTEL GmbH, Ziegelhof 24, 17489 Greifswald, Njemačka, Njemačka	2
11	DESMA GmbH, Njemačka	1
12	DEVA HOLDING A.S., Turska	3
13	Dr FALK PHARMA GmbH, Njemačka	2
14	EXELTIS ILAC SANAYII VE TICARET ANONIM SIRKETI, Turska	1
15	FARMAVITA d.o.o. Sarajevo, Bosna i Hercegovina	27
16	FERRING PHARMACEUTICALS BV, Nizozemska	2
17	FRESENIUS KABI Austria GmbH, Austrija	1
18	GALENKA a.d. Beograd, Srbija	11
19	GLAXOSMITHKLINE TRADING SERVICES LIMITED, Irska	4
20	HEMOFARM A.D. Vršac, Srbija	1
21	HEMOFARM proizvodnja farmaceutskih proizvoda d.o.o. Banja Luka, Bosna i Hercegovina	15
22	ILKO ILAC SANAYI VE TICARET A.S., Turska	2
23	JADRAN - Galenski laboratorij d.d., Hrvatska	1
24	KRKA, tovarna zdravil, d.d., Novo Mesto, Slovenija	21
25	LABORATOIRE INNOTECH INTERNATIONAL, Francuska	2
26	MYLAN GERMANY GmbH, Njemačka	1
27	NATURA PHARM d.o.o. Široki Brijeg, Bosna i Hercegovina	3
28	NOBEL ILAC SANAYII VE TICARET A.S., Turska	3
29	NOVARTIS PHARMA Services AG, Švajcarska	4
30	PFIZER LUXEMBOURG SARL, Luksemburg	2
31	PHARMATHEN S.A., Grčka	1
32	PHARMAVISION EUROPE LTD. , Bugarska	2
33	PLIVA HRVATSKA d.o.o., Hrvatska	7
34	POLICHEM S.A., Luksemburg	1
35	PRO.MED.CS Praha a.s., Češka Republika	1
36	RONTIS HELLAS S.A., Grčka	1
37	S.C. ROMPHARM COMPANY S.R.L. , Rumunija	1
38	SANDOZ PHARMACEUTICALS D.D., Slovenija	9
39	SANOFI WINTHROP INDUSTRIE, Francuska	1
40	SANTEN OY, Finska	1
41	Tecnimede – Sociedade Tecnico Medicinal S.A.; Rua da Tapada Grande No 2, Abrunheira 2710-089, Sintra, Portugal, Portugal	2
42	UNIMED PHARMA spol. s.r.o., Slovačka	1
43	ZADA Pharmaceuticals d.o.o., Bosna i Hercegovina	6
44	ZENTIVA, k.s., Češka Republika	2

Ampularna lista lijekova Kantona Sarajevo sadrži 86 lijekova u 132 jačine i po prvi put su definisane ustanove koje apliciraju lijekove imajući u vidu režim propisivanja lijeka, imenovani ljekari za propisivanje ove vrste lijekova, te utvrđene cijene po kojima će Zavod zdravstvenog osiguranja Kantona Sarajevo finansirati lijekove.

Bolnička lista lijekova Kantona Sarajevo sadrži 251 oblik, jačinu lijekova potrebnih za pružanje bolničke zdravstvene zaštite na sekundarnom ili tercijarnom nivou.

Magistralna lista lijekova Kantona Sarajevo sadrži 18 lijekova sa navedenim proskripcijama i utvrđenim cijenama koje finansira Zavod zdravstvenog osiguranja Kantona Sarajevo.

4. Analiza troškova propisanih i izdatih lijekova na recept u 2024.godini

Ukupan broj recepata propisanih i izdatih na teret sredstava obaveznog osiguranja za 2024. godinu iznosi 5.713.098 od čega je 72.980 recepta propisano i izdato za magistralne lijekove. U odnosu na 2023.godinu, došlo je do povećanja broja propisanih i izdatih recepata i to za 154.608 recepata ili 2.71 %.

	2019.godina	2020.godina	2021.godina	2022.godina	2023.godina	2024.godina
Gotovi lijekovi	5.175.323	5.248.913	5.302.929	5.318.056	5.484.908	5.640.118
Magistralni lijekovi	63.550	43.485	41.855	64.470	73.582	72.980
Ukupno	5.238.873	5.292.398	5.344.784	5.382.560	5.558.490	5.713.098

Ukupna vrijednost lijekova izdatih na teret sredstava obaveznog osiguranja u 2024.godini iznosi 104.229.489 KM. U odnosu na 2023.godinu, sredstva su povećana za ove namjene za 6.702.356 KM ili 6.43%.

	2021.g	2022.g	2023.g	2024.g
Gotovi lijekovi	67.994.529	71.682.310	75.415.891	77.840.159
Magistralni lijekovi	414.115	617.627,81	695.039	751.788
Ampularni lijekovi	4.507.031	2.981.061	2.628.287	3.428.465
Lijekovi po posebnim programima	3.965.028	3.639.495	1.440.407	6.953.651
Sanitetski materijal uz insulin	1.523.028	1.468.276	561.187	1.455.877
Lijekovi van liste odobreni po zahtjevima osiguranika	1.250.916	862.487	4.250.765	843.267
Naknada ugovornim apotekama (6% ampule, dežure i naknada po receptu)	12.435.240	12.380.311	12.830.696	13.372.144
Ukupno lijekovi sa naknadama	92.089.887	93.631.578	97.822.271	104.645.352
Umanjenja po osnovu knjižnih odobrenja	52.843	12.830	-11.287	7.270
Umanjenja po osnovu potraživanja od MZKS za RVI kategorije	359.970	278.010	-283.851	408.593
Ukupno lijekovi	91.677.074	93.340.738	97.527.133	104.229.489

Ukupni iznos od 104.645.352 KM je umanjen za knjižna odobrenja iz tekuće i prethodnih godina. Navedena knjižna odobrenja iznose 7.270 KM i predstavljaju umanjena faktura zbog osporenih neispravnih recepata koja su knjižena u 2024. godini. Pored knjižnih odobrenja navedeni iznos je umanjen i za iznos od 408.593 KM, a koji se odnosi na potraživanje od strane MZKS po

osnovu RVI osiguranika (Sporazum o načinu realizacije proširenih prava RVI Kantona Sarajevo na lijekove sa Liste lijekova koji se propisuju i izdaju na teret sredstava zdravstvenog osiguranja).

Konačni iznos troška po osnovu troškova lijekova iskazan u poslovnim knjigama Zavoda u 2024. godini je 104.229.489 KM.

Zavod zdravstvenog osiguranja Kantona Sarajevo ni u 2024.godini ne raspolaže podatkom za ukupnu vrijednost izdatih lijekova u bolničkom nivou zdravstvene zaštite.

a) Lista 30 najpropisivanijih lijekova u 2024. godini, prema finansijskom iznosu

R.br.	Naziv lijeka	Br.recepata	Ukupno (KM)
1	Jardiance tablete 10mg 30 tbl.	39.656	3.288.400,40
2	Xultophy inj.100i.j/ml, 3x3 ml	12.622	3.024.242,16
3	Foster 100mcg/6mcg otop.pod prit.180d(6+100)mcg/d.	21.529	2.121.492,65
4	Trulicity otop za inj,4brizgal.(1,5mg/0,5ml)	12.861	2.110.014,01
5	Toujeo uložak 300 i.j./ml,3x1,5ml	17.411	1.528.298,46
6	Januvia film obl.tablete 100 mg 28 tbl.	35.576	1.368.164,77
7	Victoza ras.za inj. 6mg/ml (18mg/3ml)x2	5.396	1.263.910,64
8	Uperio tablete (26+24)mg 28 tbl.	9.292	1.201.032,94
9	Jardiance tablete 25mg 30 tbl.	13.933	1.153.947,88
10	Lantus uložak 100i.j./ml 5x3ml	10.237	1.071.063,45
11	Clexane rastvor za inj u napunjenoj šprici 40mg/0,4ml	7.692	957.027,25
12	Pinox tablete 10 mg 28tbl.	108.214	945.462,71
13	Tresiba inj.100i.j/ml,5 penova x3ml flex touch	7.879	943.601,44
14	Uperio tablete (51+49)mg 56 tbl.	5.497	866.779,15
15	Novomix 30 flex pen 100 i.j./ml 5 x 3ml	9.146	821.350,46
16	Predictal MR tablete 35mg 60tbl.	54.242	750.369,83
17	Pancef film tablete 400 mg 10 tbl.	28.298	749.807,68
18	Eucreas film tablete (50+1000)mg 30 tbl.	22.878	741.994,24
19	Xarelto film tablete 20mg 28tbl	15.732	739.880,83
20	Eliquis filmom obl.tablete 5 mg 60 tbl.	12.186	725.425,00
21	Memento film tablete 10mg 30 tbl.	17.232	695.288,84
22	Co-Diovan film obl.tablete(160+12,5)mg 28 tbl.	55.530	694.133,22

R.br.	Naziv lijeka	Br.recepata	Ukupno (KM)
23	Duoclav tablete 1000mg 10tbl.	38.138	656.396,66
24	Novorapid flex pen injekcije 100 i.j./ml 5x3ml	7.592	631.577,80
25	Clexane rastvor za inj u napunjenoj šprici 60mg/0,6ml	3.716	608.549,78
26	Dilatrend tablete 6,25mg 28 tbl.	54.860	608.332,05
27	Humalog mix 25 kwik pen injekcije 100i.j./1ml 5x3 ml	6.788	605.750,73
28	Siofor 850 film tablete 850mg 60 tbl.	61.365	579.084,14
29	Trimetacor MR tablete sa prod oslob.35mg 60tbl.	41.172	569.563,96
30	Seebri breezhaler prašak za inh.tvrda caps.44mcg/doza 30kom	10.640	568.590,42

b) Lista 30 najpropisivanijih lijekova u 2024. godini, prema broju recepata

R.br.	Naziv lijeka	Br.recepata	Ukupno (KM)
1	Lodix tablete 40mg 10 tbl.	129.239	404.450,63
2	Pinox tablete 10 mg 28tbl.	108.214	945.462,71
3	Cardiol tablete 5 mg 30 tbl.	74.043	475.722,21
4	Bisocor tablete 5mg 30 tbl	73.762	478.438,76
5	Nitroglicerol ret. kapsule 2,5 mg 20 kaps.	64.247	347.686,27
6	Siofor 850 film tablete 850mg 60 tbl.	61.365	579.084,14
7	Lopril H tablete (10+12,5)mg 30tbl.	60.375	522.023,58
8	Rosix 10 mg film tablete 10 mg 28tbl.	58.746	349.265,88
9	Corvitol 50 tablete 50 mg 30 tbl.	58.404	214.206,20
10	Nebilet tablete 5 mg 28 tbl.	56.840	519.385,60
11	Co-Diovan film obl.tablete(160+12,5)mg 28 tbl.	55.530	694.133,22
12	Dilatrend tablete 6,25mg 28 tbl.	54.860	608.332,05
13	Diovan film obl.tablete 80 mg 28 tbl.	54.837	500.053,56
14	Siofor 500 film tablete 500mg 60 tbl.	54.394	362.327,11
15	Predictal MR tablete 35mg 60tbl.	54.242	750.369,83
16	Rosix 20 mg film tablete 20 mg 28tbl.	47.852	359.202,83

R.br.	Naziv lijeka	Br.recepata	Ukupno (KM)
17	Tritace tablete 5 mg 28tbl.	47.550	371.172,33
18	Kalijev hlorid Natura Pharm tablete 500mg 30 tbl.	45.982	358.538,01
19	Tamosin kapsule sa prod.oslob.0,4 mg 30 kaps.	44.612	430.734,61
20	Lanibos tablete 0,25mg 20 tbl.	42.762	132.466,89
21	Spilak film tablete 25 mg 30 tbl.	42.704	211.675,22
22	Trimetacor MR tablete sa prod oslob.35mg 60tbl.	41.172	569.563,96
23	Jardiance tablete 10mg 30 tbl.	39.656	3.288.400,40
24	Duoclav tablete 1000mg 10tbl.	38.138	656.396,66
25	Iruzid 10 tablete (10+12,5) mg 30 tbl.	37.547	314.918,42
26	Tritazide tablete (5 + 25) mg 28tbl.	37.489	350.892,27
27	Protecta tablete 20 mg 28 tbl.	37.426	281.505,01
28	Co-Diovan film tablete (80+12,5) mg 28 tbl.	37.401	419.546,69
29	Amlodipin Farmavita tablete 5 mg 30 tbl.	37.084	233.433,13
30	Citram film obl. tablete 10 mg 28 tbl.	35.835	361.214,44

c) *Potrošnja po DDD za TOP 20 generičkih naziva ATC 5*

ATC5 grupa	DDD/1000/dan
C10AA07 - Rosuvastatin	54,93
C09AA05 - Ramipril	47,94
A10BA02 - Metformin	40,87
C09CA03 - Valsartan	37,68
C08CA13 - lerkanidipin	35,45
C01EB15 - trimetazidin	31,56
C07AB07 - Bisoprolol	29,12
C09DA03 - Valsartan, Hidrohlortiazid	26,85
C08CA01 - Amlodipin	26,75
C09BA03 - Lizinopril+ Hidrohlortiazid	26,64
C10AA05 - Atorvastatin	22,02
G04CA02 - Tamsulozin	18,90
C09AA03 - Lizinopril	18,47

Adresa: Reisa Džemaludina Čauševića 1, 71 000 Sarajevo
 Tel: + 387 (0) 33 562-104, Fax: + 387 (0) 33 562-243
 Web: <http://mz.ks.gov.ba>, E-mail: mz@mz.ks.gov.ba

ATC5 grupa	DDD/1000/dan
C07AB12 - Nebivolol	16,90
H03AA01 - Levotiroksin	15,38
C09BA05 - Ramipril, hidrohlorotiazid	14,67
C01DA02 - Gliceril trinitrat	12,70
N06AB10 - escitalopram	11,78
A10BB12 - Glimepirid	10,93
C03CA01 - Furosemid	10,83

d) *Potrošnja po DDD za TOP 10 generičkih naziva ATC 3*

ATC 3 grupe	DDD/1000/dan
C09A - Inhibitori angiotenzin konvertujućeg enzima (ACE), monokomponentni	86,64
C10A - Lijekovi koji snižavaju nivo holesterola i triglicerida	85,88
A10B - Antihiperglikemici, isključujući insuline	81,68
C09B - Inhibitori angiotenzin konvertujućeg enzima (ACE), kombinacije	66,11
C08C - Selektivni blokatori kalcijumskih kanala sa vaskularnim djelovanjem	64,09
C07A - Blokatori beta-adrenergičkih receptora	63,02
C09C - Antagonisti receptora angiotenzina II, monokomponentni	42,42
C09D - Antagonisti receptora angiotenzina II, kombinacije	34,19
C01E - Ostali lijekovi u terapiji bolesti srca	31,56
N06A - Antidepresivi	30,04

e) *Analiza svih izdatih lijekova po ATC klasifikaciji u 2024.godini*

ATC- KLASIFIKACIJA	Iznos/2024
A (lijekovi koji djeluju na digestivni trakt i metabolizam)	28.629.915
B (lijekovi koji djeluju na krv i krvotvorne organe)	5.462.709
C (lijekovi koji djeluju na kardiovaskularni sistem)	25.544.207
D (lijekovi koji djeluju na kožu - dermatologici)	336.911
G (lijekovi koji djeluju na urogenitalni sistem)	1.990.226

ATC- KLASIFIKACIJA	Iznos/2024
H (sistemski hormonalni lijekovi, izuzimajući spolne hormone)	1.660.772
J (lijekovi za liječenje sistemskih infekcija anti-infektivi)	4.840.352
L (preparati za liječenje malignih oboljenja)	2.856.413
M (lijekovi koji djeluju na koštano-mišićni sistem)	810.835
N (lijekovi koji djeluju na nervni sistem)	11.672.452
P (preparati za liječenje infekcija uzrokovanih parazitima)	61.188
R (lijekovi koji djeluju na respiratorni sistem)	8.303.904
S (lijekovi koji djeluju na čula)	1.639.508
Z(ostalo)	3.697.226
UKUPNO	97.506.619

Iznos iz tabele ATC - klasifikacija od 97.506.619 KM za 2024. godinu, predstavlja troškove lijekova na recepte, lijekova izdatih na recept po posebnim programima, enoksaparin koji se izdaje u apotekama od 15.11.2023. godine, sanitetskog materijala i prateće naknade (1,90 po receptu) koje su izdale apoteke a koje imaju ATC kod ili adekvatan analitički kod za sanitetski materijal, te ih je moguće analitički klasificirati po propisivaču, apoteci i pacijentu, te kao takve detaljno analitički pratiti i obrađivati po potrošnji kroz ATC grupe.

Prikazani iznos ne sadrži:

- ampulirane lijekove u iznosu od 3.428.465 KM,
- naknade za ampule i dežurstva u iznosu od 6.464.465 KM
- lijekove odobrene po zahtjevima osiguranika u iznosu od 843.267 KM
- troškove po osnovu prioritetnog programa lijekova koji se koriste u terapiji kod onkoloških pacijenata na području Kantona Sarajevo u iznosu od 1.777.905 KM

Navedene stavke se ne evidentiraju kroz elektronsku formu realizacije recepata (eApoteka) već terete trošak lijekova po osnovu fakturisanih iznosa na osnovu sklopljenog Ugovora sa JU "Apoteke Sarajevo" (ampule, dežurstva, onkologija) i PZU Apoteka Dina (ampule), kao i po osnovu lijekova koji se odobravaju po pojedinačnom zahtjevu osiguranika.

Iz tabelarnog prikaza izdatih lijekova po ATC klasifikaciji u 2024.godini, vidljivo je da:

- najveće učešće pripada lijekovima koji se koriste za liječenje bolesti gastrointestinalnog sistema i metabolizma (grupa A) i to 29,36 %
- na drugom mjestu se nalaze lijekovi za liječenje bolesti kardiovaskularnog sistema (grupa C) sa 26,19 %
- na trećem mjestu se nalaze lijekovi za liječenje bolesti nervnog sistema (grupa N) sa 11,97 %
- na četvrtom mjestu su lijekovi koji djeluju na respiratorni sistem (grupa R) sa 8,51 %
- na petom mjestu mjestu su antiinfektivni lijekovi za sistemsku primjenu (grupa B) sa 5,6 %

f) Osnovne karakteristike potrošnje lijekova sa liste lijekova u 2024. godini. u odnosu na 2023. godinu - uporedni podaci najznačajnijih grupa

ATC- KLASIFIKACIJA	Iznos/2023	Iznos/2024	Index 24/23
A (lijekovi koji djeluju na digestivni trakt i metabolizam)	27.754.911	28.629.915	103,15
B (lijekovi koji djeluju na krv i krvotvorne organe)	3.815.627	5.462.709	143,16
C (lijekovi koji djeluju na kardiovaskularni sistem)	27.754.911	25.544.207	92,03
D (lijekovi koji djeluju na kožu - dermatologici)	354.273	336.911	95,09
G (lijekovi koji djeluju na urogenitalni sistem)	1.809.297	1.990.226	110,00
H (sistemski hormonalni lijekovi, izuzimajući spolne hormone)	1.634.342	1.660.772	101,60
J (lijekovi za liječenje sistemskih infekcija anti-infektivni)	4.945.622,	4.840.352	97,90
L (preparati za liječenje malignih oboljenja)	1.850.846	2.856.413	154,33
M (lijekovi koji djeluju na koštano-mišićni sistem)	765.740,	810.835	105,90
N (lijekovi koji djeluju na nervni sistem)	10.848.420	11.672.425	107,60
P (preparati za liječenje infekcija uzrokovanih parazitima)	1.052	61.188	5.815,19
R (lijekovi koji djeluju na respiratorni sistem)	7.763.568	8.303.904	106,95
S (lijekovi koji djeluju na čula)	1.513.294	1.639.508	108,34
Z(ostalo)	3.471.902	3.697.226	106,50
Ukupno	92.115.558	97.506.591	105,90

g) Analiza ampularnih lijekova primarnog nivoa zdravstvene zaštite

Sredstva za ampulirane lijekove izvršena su u iznosu od čak 3.428.465KM što predstavlja povećanje troškova u odnosu na 2023. godinu, za 800.178 (30%), te čini izvršenje od 98% od ukupno planiranih sredstava u 2024. godini.

Prema istorijskoj potrošnji, dolazi do stalnih oscilirajućih kretanja u zadnjim godinama, jer potrošnja ovih lijekova uglavnom zavisi od epidemiološke slike i ukupne potražnje.

Također, u mjesecu decembru 2023. godine, riješen je i problem ranijih defektura pojedinih lijekova zbog niskih cijena pojedinih ampuliranih lijekova nakon što je donesena odgovarajuća izmjena Odluke o listi lijekova Kantona Sarajevo, a što je u konačnici rezultiralo i porast finansijskih izdavanja na ovoj poziciji.

Značajno unapređenje u dostupnosti lijeka enoxaparin (Clexane) sa ampulirane liste lijekova je učinjeno izmjenom smjernica iz Odluke o listi lijekova Kantona Sarajevo za korištenje ovog lijeka. Navedenim izmjenama je uvrđeno da se lijek enoksaparin može izdavati pacijentima na osnovu

elektronskog recepta ovlaštenog propisivača u ugovornim apotekama, čime je riješen višegodišnji problem periodičnih defektura ovog lijekova u pojedinim ambulantama u Kantonu Sarajevo, ali istovremeno i omogućeno detaljno analitičko praćenje potrošnje ovog lijeka.

U pogledu ukupnih troškova na ovoj poziciji, prikazano je slijedeće:

U ukupnoj strukturi svih troškova, ubjedljivo najveći trošak imaju lijek enoksaparin (56%), a zatim ceftriakson (10%), hidrokortizon (5,6%), pantoprazol (4,8%), dexametason (4,7%) i natrij-hlorid (4%). Ostala 32 dostupna generika su imali zbirne troškove u iznosu od cca. 15%.

Podsjećamo i da su troškovi ampuliranih lijekova (osim lijeka enoksaparin koji se analitički evidentira) jedina „crna rupa“ kada je evidencija i kontrola potrošnje u pitanju, jer iz dokumentacije koja se trenutno dostavlja u Zavod, apsolutno je nemoguće uočiti bilo kakav trend (osim generalizovanog) ili uopšte utvrditi opravdanost potrošnje ampuliranih lijekova.

Nabavljeni modul elektronskog upravljanja nabavkom, propisivanjem i izdavanjem ampuliranih lijekova (eAmpula) koji će biti implementiran tokom 2025. godine, ima za cilj stvoriti mogućnost da se adekvatno prati naručivanje, stanje i potrošnja, ali i da se primjenjuju smjernice sa liste lijekova, što sada nikako nismo u mogućnosti. Na ovaj način bi se u potpunosti stavila pod kontrolu potrošnja ampuliranih lijekova, te nedvojbeno utvrdila osnovanost plaćanja ove kategorije lijekova.

h) Potrošnja lijekova u 2024.godini, koji se obezbjeđuju osiguranicima putem posebnih programa

R.br.	Naziv lijeka	Komada	Ukupno(KM)
1.	Actemra konc.rastvor za inf 80mg/4ml	20	2.528
2.	Actemra konc.rastvor za inf 400mg/20ml	10	6.288
3.	Anamix infant 400mg	49	6.262
4.	Brašno bez glutena mix B 1 KG	30.000	261.620
5.	Brašno bez glutena mix IT 500G	30	134
6.	Bramitob inhal.rastvor za raspršivač 300mg/4mlx56	9	36.780

R.br.	Naziv lijeka	Komada	Ukupno(KM)
7.	Cosentyx rastvor za inj u napunjenom penu 2x150mg/1ml	284	593.741
8.	Cosentyx rastvor za inj u napunjenom penu 1x75mg/1ml	47	24.610
9.	Ebtrexat inj. 20mg/ml (0,375ml)	802	10.229
10.	Ebtrexat inj. 20mg/ml (0,5ml)	123	2.020
11.	Ebtrexat inj. 20mg/ml (0,75ml)	1.699	44.067
12.	Enbrel otopina za injek.u napunj.štrc.(50mg)x4	191	202.700
13.	Enbrel otopina za injek.u napunj.štrc.(25mg)x4	30	16.553
14.	Enbrel otopina za injek.u napunj.štrc.(10mg)x4	2	726
15.	Etambutol tablete 400mg 1 tbl.-monoterapija	2.479	2.025
16.	Isosid tablete 50mg 1 tbl.-monoterapija	2.545	803
17.	Izoniazid,rifampicin tbl-2dvojna terapija	22.937	4.676
18.	Izoniazid,rifampicin ,etambuto,pyrazinamid tbl.(75+150+275+400)mg 1tbl.-četvorna terapija	5.500	1.980
19.	Frebini Energy Fibre 200ml EB	21.330	73.323
20.	Fresubin Energy Drink Blackcurrant 200ml EB	360	1.052
21.	Fresubin Energy Fibre Neutral 500ml Bottle	1.080	8.084
22.	Fresubin HP Energy 500ml	5.400	31.388
23.	Fresubin Original 500ml	270	1.405
24.	Fresubin Protein energy drink 200ml	73.500	270.020
25.	Genotropin inj 12mg/ml	1.181	472.701
26.	Genotropin inj 5,3mg/ml	547	97.375
27.	Hulio inj. 40mg/0,8mg - 2 pena	177	138.926
28.	Humira inj u šprici 40mg/0,4ml 2 šprice	763	501.781
29.	Humira inj u šprici 20mg/0,2ml 2 šprice	88	40.309
30.	Infantrini otopina 200 ml	11.460	82.023
31.	Mabthera konc za rastvor za inf,500mg/50ml	28	33.088
32.	Norditropin Nordilet 10mg/1,5ml	41	14.692
33.	Nutribel 200 ml	630	2.298

R.br.	Naziv lijeka	Komada	Ukupno(KM)
34.	Nutridrink 200 ml	115.350	455.929
35.	Nutridrink MF	20.970	82.880
36.	Nutrision Energy 500 ml	9.180	70.545
37.	Nutrision Standard 500 ml	7.030	45.965
38.	Nutrixia 200 ml	90	359
39.	Ngenla 24mg/1,2ml	18	6.950
40.	Ngenla 60mg/1,2ml	69	66.575
41.	Omnitrope 10mg/1,5ml	1.122	246.769
42.	PKU Nutri 2 500 g	60	23.459
43.	PKU Nutri 3 500 g	60	27.113
44.	Pulmozyme ampule 2,5mg 2,5ml	275	74.276
45.	Remicade 100mg/1 viala, prašak za konc otop za inf	101	59.251
46.	Remsima prašak za konc za otop za inf, 100mg/1 bočica	2	922
47.	Revatio tablete 20mg 90tbl	92	37.745
48.	Rinvoq tbl 15mg 28tbl	86	111.147
49.	Sandostatin LAR 30mg	206	157.054
50.	Simponi rastvor za inj u šprici, 50mg/0,5ml	294	446.921
51.	Survimed OPD Vanila 200ml	8.940	41.309
52.	Xeljanz tbl 5mg 56tbl	70	90.223
53.	Durogesic flaster 5mg ex 5 kom	6.515	120.297
54.	Durogesic flaster 2,5mg ex 5 kom	3.505	40.467
55.	mag.sirup sa morfijem 10mg/ml 300 ml	199	2.724
56.	mag.sirup sa morfijem 20mg/ml 300 ml	49	983
57.	mag.sirup sa morfijem 30mg/ml 300 ml	26	681
UKUPNO KM		357.921	5.196.751

Ukupno troškovi finansiranja lijekova po posebnim programima u 2024. godini, koji su evidentirani na ovoj poziciji su iznosili 6.953.651 KM, a čime su obuhvaćeni realizovani lijekovi iz protokola o realizaciji programa u iznosu od 5.196.751KM, bez naknade za uslugu izdavanja

lijekova, kao i troškovi evidentirani po osnovu prioritetnog programa lijekova koji se koriste u terapiji kod onkoloških pacijenata na području Kantona Sarajevo u iznosu od 1.777.905 KM.

Ovaj iznos sadrži programe za:

- Akromegaliju: 157.054 KM
- Bezglutensko brašno: 261.753 KM
- Cistična fibroza: 111.055 KM
- Enteralna prehrana: 1.223.419 KM
- Hormon rasta: 905.062 KM
- Juvenilni idiopatski artritis kod djece: 293.853 KM
- Palijativna njega 165.151 KM
- Plućna hipertenzija: 37.745 KM
- Psorijaza: 375.184 KM
- Reumatoidni artritis za odrasle: 1.657.001 KM
- Tuberkulostatici: 9.485 KM

Zavod zdravstvenog osiguranja Kantona Sarajevo finansira programe i palijativnu njegu za teška i rijetka oboljenja (koja nisu tretirana u Listi lijekova), a prema mišljenju resornog ministarstva zdravstva (obzirom da se radi o posebno ugroženim pacijentima kojima su potrebni skupi lijekovi čije bi lično finansiranje bitno uticalo na socijalni status osiguranika).

Osnovni razlog povećanja troškova u odnosu na prethodnu godinu se ogleda u povećanju obima prava pacijenata koji se liječe u sklopu Protokola o realizaciji programa obezbjeđenja biološke terapije za liječenje osiguranih lica oboljelih od reumatoidnog artritisa i sličnih oboljenja, gdje raniji broj od 120 pacijenata iz 2023.godine, povećan na 137 pacijenata, u 2024. godini, kao i u uvođenju novog programa, odnosno Protokola za liječenje osiguranih lica oboljelih od umjerenog do teškog oblika psorijaze u Kantonu Sarajevo.

Nažalost, zbog specifičnosti i osjetljivosti korisnika programskih lijekova, visokih specijalističkih znanja koja su potrebna da bi se uključila i evaluirala data terapija koja se obezbjeđuje, ali i značajne nemogućnosti mjerljivog izvještavanja o efektima terapije (u nekim slučajevima se radi i o nezainteresovanosti ovlaštenih propisivača), Zavod ima ograničene mogućnosti kontrole efikasnosti i uspješnosti terapije i liječenja koja se postižu primjenom lijekova koji se izdaju na osnovu posebnih programa.

i) Zastupljenost farmaceutskih kuća po izdatim receptima i vrijednosti izdatih lijekova u 2024.godini

Red.br.	Naziv proizvođača	Br. recepta	Ukupno
1.	ABBOT	105	69.262,26
2.	ABBVIE	735	472.828,66
3.	ABDI IBRAHIM ILAC SANAYIYE TICARET	2.502	123.270,77
4.	ALKALOID	138.317	1.897.413,10
5.	AMSAL PHARMACEUTICALS	74.757	931.590,18
6.	ASPEN HEALTH CARE	2.129	78.309,65
7.	ATNAHS PHARMA	1.291	23.913,03
8.	BAYER	24.788	1.148.925,87
9.	BERLIN CHEMIE	305.305	2.539.976,76
10.	BESINS MANUFACTURING	4.135	174.829,67
11.	BGP	212.658	3.834.974,83
12.	BILIM PHARMAC.	768	6.951,79

Red.br.	Naziv proizvođača	Br. recepata	Ukupno
13.	BIOTON SA	1.826	104.267,30
14.	BOEHRINGER	69.016	5.310.849,61
15.	BOSNALIJEK	1.380.521	12.617.869,52
16.	CELLTRION/OKTAL PHARMA	1	921,52
17.	CELON PHARMA	448	22.248,05
18.	CHEPLAPHARM	4.493	206.579,77
19.	CHIESI PHARM	21.529	2.121.492,65
20.	CLINRES FARMACIJA	14.485	139.585,07
21.	DESMA GMBH	7.260	68.712,66
22.	DEVA HOLDING A.S.	11.820	596.576,18
23.	DR FALK PHARMA	10.226	892.285,56
24.	ELI LILLY	28.383	3.491.922,76
25.	ELPEN PHARMACEUTICAL	3.231	171.702,97
26.	FARMAL D.D. LUDBERG	1.298	9.095,19
27.	FARMAVITA	962.990	10.680.481,13
28.	FERRING SA	282	35.955,18
29.	FRESENIUS KABI	1.324	426.582,06
30.	G.POHL BOSKAMP	5.697	69.161,58
31.	GALENIKA	25.359	229.760,53
32.	GRUNENTHAL GMBH	5.229	60.614,60
33.	GSK	56.065	1.089.289,19
34.	H.LA ROCHE	9.139	368.036,93
35.	HEMOFARM	363.666	3.690.668,75
36.	HEMOFARM A.D.VRŠAC	12.143	122.580,02
37.	IMMEDICA PHARMA	9.090	109.887,44
38.	INDIVIOR EUROPE	6.872	153.411,63
39.	INNOTHERA	11.914	171.305,10
40.	JADRAN	38.658	377.187,21
41.	JANSSEN-CILAG	938	160.763,71
42.	KRKA	74.798	714.558,49
43.	KWIZDA PHARMA	73.762	478.438,76
44.	LABORATORIOS ARTAL S.A.	3.960	93.622,60
45.	LABORATORIOS NORMON	3.720	253.131,68
46.	LABORMED PHARMA SA	41.172	569.563,96
47.	LES LABORATOIRES SERVIER	118.162	1.443.386,49
48.	MAG. APOTEKE	73.193	756.177,56
49.	MED TRUST	98.485	1.260.030,63
50.	MERCK KGAA	90.073	712.628,65
51.	MERUS LABS LUXCO	12.904	80.595,89
52.	MSD	36.453	1.877.404,72
53.	MYLAN	648	14.465,82
54.	NATURA PHARM	48.359	375.101,87
55.	NOBEL	31.516	366.985,56
56.	NOVARTIS PHARMA	350.815	9.822.277,82

Red.br.	Naziv proizvođača	Br. recepata	Ukupno
57.	NOVO NORDISK	49.135	7.477.044,30
58.	NUTRCIA SHS INTERNATIONAL	24	50.572,08
59.	NUTRICIA	1.841	743.606,19
60.	ORGANON	50.955	827.188,87
61.	OXALIS-LAB	305	9.485,29
62.	PFIZER	107.215	2.868.594,99
63.	PHARMA SWISS	1.114	12.592,05
64.	PHARMATHEN S A GRČKA	1.275	23.650,10
65.	PHARMAVISION EUROPA	4.495	78.706,36
66.	PLIVA	23.377	256.813,53
67.	PRO MED C.S.	5.599	205.148,03
68.	REMEDICA LTD.	16	965,32
69.	REPLEKFARM	2.390	14.470,34
70.	ROMED	101.344	195.846,13
71.	ROMPHARM	4.231	29.774,10
72.	SANDOZ	17.964	359.344,06
73.	SANOFI	252.256	7.425.431,54
74.	SANTEN OY	4.532	90.292,77
75.	SCHAR	3.024	261.754,00
76.	STADA	3.777	28.372,27
77.	TAKEDA	36.170	348.521,50
78.	TEVA PHARMA	14.740	889.683,52
79.	TORREX CHISI PHARMA GMBH	9	36.780,39
80.	UCB PHARMA	8.823	499.706,99
81.	VIATRIS	176	148.892,68
82.	VIENNPCHARMA	10.224	88.381,59
83.	ZADA PHARMAC.	118.674	914.590,02
84.	UKUPNO	5.713.098,00	97.506.619,95

j) Pregled broja recepata realizovanih po apotekama sa ukupnom vrijednošću izdatih lijekova u 2024. godini, (sa naknadom bez umanjenja)

Naziv apoteke	Recepti 2024	Ukupno KM 2024
JU Apoteke Sarajevo	1.457.475	26.418.983
AERODROMSKO NASELJE	24.333	381.346
BAŠČARŠIJA	50.117	892.725
BOSNA	39.610	643.792
BREKA	22.874	392.741
BUĆA POTOK	48.167	778.356
CENTAR	39.921	666.882
ČENGIĆ VILA	14.105	463.353
DOBRINJA	61.674	1.016.101
GRBAVICA	28.301	491.781
HADŽIĆI	51.199	763.974

Adresa: Reisa Džemaludina Čauševića 1, 71 000 Sarajevo
Tel: + 387 (0) 33 562-104; Fax: + 387 (0) 33 562-243
Web: <http://mz.ks.gov.ba>, E-mail: mz@mz.ks.gov.ba

Naziv apoteke	Recepti 2024	Ukupno KM 2024
HITNA	38.157	617.728
HRASNICA	17.188	265.880
ILIDŽA	62.662	1.026.742
ILIJAS	98.879	1.602.998
IMPORTANNE	8.070	136.184
KOBILJA GLAVA	17.079	321.512
KOŠEVO	20.703	1.364.089
KOŠEVSKO BRDO	24.184	427.230
KOVAČIĆI	33.426	605.246
LOGAVINA	21.025	336.104
MARIJIN DVOR	51.458	904.425
MEJTAŠ	26.133	667.318
NOVI GRAD	25.546	412.430
NOVO SARAJEVO	44.055	750.126
OTOKA	49.712	806.302
POFALIĆI DONJI	32.627	527.496
POFALIĆI GORNJI	46.032	757.087
POZORIŠTE	15.408	256.507
RAJLOVAC	25.729	399.560
SARAJ POLJE	53.365	880.317
SEDRENIK	24.309	371.752
SKENDERIJA	20.896	1.249.326
SREDNJE	23.808	333.873
STARI GRAD	48.091	817.075
ŠVRAKINO	79.769	1.282.417
TRNOVO	14.447	208.876
VELEŠIĆI	18.519	320.002
VOGOŠĆA	72.029	1.208.008
VRATNIK	22.316	391.345
VRAZOVA	41.552	679.976
Privatna apoteka	972.233	15.601.746
2FPHARM	24.904	369.447
AL TAWIL	5.016	76.844
ALIPAŠIN MOST	27.116	417.068
CAMAJ	9.506	154.476
ČELEBIĆ	53.124	849.055
DUOPHARM	70.244	1.154.612
GALENPHARM	13.860	241.336
LA VITA	25.738	418.643
LAMELLA	31.243	668.499
LIBERO	33.161	518.282
LOTUS	23.863	379.130
MEDICALIZ	15.663	259.198
MEDISAN	22.860	396.592
MGM MARIJIN DVOR	6.641	108.173

Naziv apoteke	Recepti 2024	Ukupno KM 2024
MIMA	25.875	411.223
PHARMA VIVA	29.739	512.765
PHARMACENTAR	516	9.251
PHARMASA	7.207	97.263
PHARMASAN	42.432	671.936
PHARMPLUS	27.835	435.916
SAN DI	23.765	355.870
SELEN	35.013	505.923
SEMPERVIVA	33.173	557.809
SHOPING	21.528	349.771
STUP	55.633	834.523
STUP II	31.244	513.102
TARA	15.901	273.062
TARČIN	53.097	771.982
TILIA	24.796	425.639
UNAPHARM	30.735	466.078
VALOR	34.275	499.473
VEDAM	46.389	726.706
VEDYPHARM	18.744	300.405
VITA	42.371	680.178
VITA - OGRANAK BR. 4	9.026	191.516
PZU Al Hana	504.597	8.155.539
AL HANA - BOJNIK	40.515	612.573
AL HANA - HRASNICA OGRANAK	23.196	331.502
AL HANA – SOK. KOLONIJA OGR.	39.081	629.839
AL HANA 1-PEJTON	35.763	595.776
AL HANA 2-RAKOVICA	45.255	722.046
AL HANA 3	79.115	1.226.184
AL HANA BAŠČARŠIJA	57.534	996.567
AL HANA BLAGOVAC	4.942	80.079
AL HANA DIJA SAN	33.337	532.004
AL HANA GALENUS	9.803	194.570
AL HANA INTERNAC. APOTEKA		
AL HANA LOR	9.725	161.164
AL HANA MEDRESA	19.445	341.105
AL HANA NAHOREVO	18.085	304.724
AL HANA NAŠA APOTEKA	34.606	555.020
AL HANA VENEDA	46.993	740.867
PZU AL HANA -VRACA	7.202	131.518
PZU Al hana Internacional	5.379	103.360
PZU AL HANA INTERNAC. APOTEKA	5.379	103.360
PZU Alma	43.058	717.399
ALMA TUZLA OGR. SUPER APOT. 6	18.680	291.747
PZU ALMA TUZLA OGR. SUPER APOT. 7	24.378	425.652

Naziv apoteke	Recepti 2024	Ukupno KM 2024
PZU Anis	113.719	1.907.289
PZU "AP" ANIS	41.571	659.394
PZU "AP" ANIS OGRANAK ALDA	4.903	91.151
PZU "AP" ANIS OGRANAK ALTEA	28.023	509.595
PZU "AP" ANIS OGRANAK AVENA	10.035	173.993
PZU "AP" ANIS OGRANAK REVITA	29.187	473.156
PZU Avicena	80.526	1.312.617
AVICENA VISOKO OGR. VOGOŠĆA	15.992	253.508
PZU AVICENA VIS. OGR. PHARMACEN.	7.673	140.059
PZU AVICENA VISOKO OGR.HRASNO	14.048	229.903
PZU AVICENA VISOKO OGR.STUP	20.142	343.499
PZU AVICENA VIS. OGR. UGORSKO	22.671	345.649
PZU B Pharm	77.042	1.258.698
PZU B PHARM BIHAĆ OGRANAK BBI	12.808	210.596
PZU B PHARM BIHAĆ OGR. ILIDŽA	24.001	393.706
PZU B PHARM BIHAĆ OGR. MARKALE	23.068	392.525
PZU B PHARM BIHAĆ OGR. MERKATOR	17.165	261.871
PZU Bardakčije	58.834	986.546
PZU BARDAKČIJE	58.834	986.546
PZU Delfin	116.040	1.884.003
DELFIN	41.775	705.630
DELFIN CENTRALA	74.265	1.178.373
PZU Dina	219.828	6.469.689
DINA	116.947	4.696.328
DINA1	78.350	1.404.785
DINA2	24.531	368.575
PZU Diva Medica	19.798	309.344
PZU DIVA MED. GOR. OGR. SOUKBUNAR	19.798	309.344
PZU Family Pharm	58.599	992.332
FAMILY	13.826	243.751
FAMILY PHARM OGRANAK 1	16.343	282.846
FAMILY PLUS	28.430	465.735
PZU G-PHARM	32.648	544.117
PZU G-PHARM	32.648	544.117
PZU IBO&Co.	70.051	1.136.544
IBO&CO PATR. LIGE 35	21.713	338.785
IBO&CO TEH.TRG	48.338	797.759
PZU Lupriv Pharm	350.254	5.350.711
LZU LUPRIV PHARM18 OGR 3	59.412	890.892
LJZU LUPRIV PHARM OGR 22	33.049	541.121
LJZU LUPRIV PHARM 20	21.884	328.654

Naziv apoteke	Recepti 2024	Ukupno KM 2024
LJZU LUPRIV PHARM 21	38.289	528.706
LJZU LUPRIV PHARM OGR 26	16.698	265.712
LJZU LUPRIV PHARM15 OGR 1	54.298	889.531
LJZU LUPRIV PHARM16 OGR 2	28.718	383.456
LJZU LUPRIV PHARM17 OGR 5	19.919	324.679
LJZU LUPRIV PHARM19 OGR 4	16.407	256.199
LJZU LUPRIV PLUS OGR. SARAJEVO 4	23.286	360.136
LJZU LUPRIVPHARM OGR 30	38.294	581.627
PZU Lupriv Plus	141.165	2.276.341
LJZU LUPRIV PLUS15 OGR 1	13.250	204.752
LJZU LUPRIV PLUS 14 OGR 2	70.677	1.207.862
LJZU LUPRIV PLUS OGRANAK ILIDŽA	44.612	633.498
LJZU LUPRIV PLUS11 OGR 3	12.626	230.229
PZU Lužani	64.928	920.637
LUŽANI	21.677	310.093
LUŽANI A	8.624	120.868
OTOKA A2	34.627	489.675
PZU Magistrat	105.379	1.562.591
BUTMIR	35.707	506.683
FARMES	30.753	494.410
MAGISTRAT	38.919	561.498
PZU Medica	51.884	797.341
PZU MEDICA-OGR APOT. MED. BR 10	27.411	409.060
PZU MEDICA -OGR.MEDICA BR 13	24.473	388.281
PZU MGM	14.600	229.125
PZU MGM KAKANJ OGR 2 SARAJEVO	14.600	229.125
PZU Oaza zdravlja	444.266	7.225.801
OAZA ZDRAVLJA ALIPAŠIN MOST	66.371	1.077.081
OAZA ZDRAVLJA BIHAĆKA	63.647	1.130.754
OAZA ZDRAVLJA DOBRINJA II	62.188	999.783
OAZA ZDRAVLJA VOGOŠĆA	120.391	1.966.135
OAZA ZDRAVLJA ILIDŽA	85.138	1.315.962
OAZA ZDRAVLJA PODLUGOVI	46.531	736.085
PZU Pharmacy4You	91.177	1.357.539
PHARMACY4YOU	46.843	692.536
PHARMACY4YOU OGR 1-GAZIN HAN	19.316	313.496
PHARMACY4YOU OGR.2-BOLJ. POTOK	25.018	351.507
PZU Pharmamed	87.605	1.407.667
PHARMAMED BAŠČARŠIJA	22.163	372.616
PHARMAMED HADŽIĆI	20.633	318.382
PHARMAMED1 ILIDŽA	28.158	418.493

Naziv apoteke	Recepti 2024	Ukupno KM 2024
PHARMAMED2 DRVENIJA	16.651	298.176
PZU Remedia	75.637	1.235.462
REMEDIA 3	15.723	261.198
REMEDIA SOKOLOVIĆ KOLONIJA	46.107	723.784
REMEDIA2 KRANJČEVIĆA 43	13.807	250.481
PZU Šip Betanija (Gral)	231.984	3.579.308
GRAL I DOBRINJA	28.716	423.053
GRAL II DOBRINJA	42.546	674.307
GRAL ŠIP BETANIJA	18.039	293.370
GRAL V DOBRINJA	22.796	380.076
PZU GRAL KOŠEVO	12.405	198.271
PZU GRAL OGRANAK DOBRINJA	19.069	279.466
PZU GRAL OGRANAK HADŽIĆI	27.997	413.144
PZU GRAL OGRANAK OTOKA	24.432	363.702
PZU GRAL OGRANAK PAZARIĆ	21.131	308.071
PZU GRAL OGRANAK SKENDERIJA	14.853	245.849
PZU Verdant	109.998	1.836.957
VERDANT	31.389	521.175
VERDANT 1	78.609	1.315.782
PZU Vitapharm	59.067	1.013.174
PZU VITAPHARM	43.875	645.419
PZU VITAPHARM-OGR PHARMA NOVA	15.192	367.755
PZU Zeni-Lijek	55.327	915.760
ZENI-LIJEK GRBAVICA	15.960	304.201
ZENI-LIJEK PODLUGOVI	19.915	306.191
ZENI-LIJEK VOGOŠĆA	19.452	305.368

k) Analiza i podaci o provedenom ugovaranju sa apotekama:

Sve ugovorne apoteke su već godinama sastavni dio integralnog informacionog sistema ezOblak, a cjelokupni promet lijekova sa liste se vodi kroz aplikaciju eApoteka i koji je dostupan 24 sata dnevno 365 dana u godini.

U toku 2024. godine, ukupno 178 apoteka su prometovale lijekove na teret sredstava Zavoda, a na mjesečnom nivou u prosjeku je bilo 176 apoteka sa prometom lijekova (pojedine apoteke su mijenjale vlasničku ili organizacionu strukturu u toku godine).

Cjelokupan promet i razmjena podataka između ljekara, apoteka i Zavoda se odvija putem aplikacije eApoteka u integralnom informacionom sistemu. U ugovornim apotekama, korisničke račune u aplikaciji eApoteka je koristilo 564 osoba ovlaštenih za izdavanje lijekova na recept.

l) Deficitarni lijekovi u 2024. godini i razlozi deficitarnosti

Iz dosadašnjeg iskustva Zavoda, eventualne nestašice lijekova su bile vezane za probleme oko mehanizma utvrđivanja cijena uslijed nivelacije cijena unutar generičkih grupa, jačina i oblika nakon donošenja Federalne liste lijekova, nakon čega pojedini proizvođači nisu željeli prometovati lijekove po nižim utvrđenim cijenama jer su smatrali da je isto neispravno urađeno ili da po novim cijenama ne postoji ekonomsko opravdanje za dalje prometovanje. Drugi razlog je bio u tome što iako su pojedini proizvođači prihvatili cijene prilikom apliciranja na listu lijekova, po stavljanju na listu

lijekova, smatrali su da iste nedovoljne, te nisu željeli prometovati lijekove po tim cijenama (pogotovo ukoliko bi njihov lijek bio jedini ili najtraženiji u toj generičkoj grupi). Treći razlog je bio objektivnije prirode i odnosio se na eventualne probleme u smanjenoj ili otežnoj proizvodnji lijekova i po tom osnovu otežanoj distribuciji tih lijekova na tržište Kantona Sarajevo. Bez obzira o kojem se slučaju od prethodno opisanih radi, i dalje se govori o relativno malom (gotovo zanemarivom) broju lijekova u odnosu na ukupan broj lijekova na listi.

U 2024. godini, glavni razlog deficitarnosti lijekova je bio zbog defekture proizvođača, a onda zbog nemogućnost pojedinih proizvođača da prometuju lijekove po cijenama iz Odluke o listi lijekova koji se propisuju i izdaju na teret sredstava Zavoda zdravstvenog osiguranja Kantona Sarajevo, gdje se radilo o slijedećim lijekovima:

- Esbesul tbl (400+80)mgx20tbl
- Esbesul suspenzija 240 mg/50ml a 100ml
- Omnic ocas 30x0,4mg

Deficitarni lijekovi zbog defekture proizvođača su :

- Trulicity inj. 1,5mg i Trulicity inj. 0,75mg
- Victoza rastvor u penu 6mg/ml
- Tozar tbl .30x10mg
- Tenpril tbl. 30x5mg
- Rapril 30x2,5mg
- Dorzol sol. 20mg/ml a 5ml
- Bonviva tbl. 150mg
- Seretide 25/250 mcg 120doza
- Flonidan susp.
- Kreon 25.000ij
- Ketonal caps. 25x50 mg
- Nozinan tbl. 20x25mg
- Hernovir krema 5%

5. Najčešće greške u propisivanju lijekova

U Zavodu se vrši kontrola svakog realizovanog recepta u skladu sa Pravilnikom o uvjetima za propisivanje i izdavanje lijekova u prometu na malo ("Službene novine Federacije BiH" br.42/11 i 64/11).

U toku 2024. godine, u 14 zdravstvenih ustanova 699 ljekara su propisivali recepte na teret Zavoda, pri čemu najveći broj ljekara propisivača čine uposlenici JU Dom zdravlja Kantona Sarajevo koji istovremeno i generišu najveći dio ukupnih troškova lijekova na recept i najveći broj recepata (93,1%). Pored njih, manji dio recepata je propisan u Zavodu za zaštitu radnika u saobraćaju (2,6%), Zavodu za zaštitu zaposlenika MUP-a (1,2%), Zavodu za medicinu rada (1%), dok su tri privatne ugovorne ustanove (Atrijum, Sanasa i Europharm) imale učešće od 1,2% u ukupnom broju propisanih recepata.

I dalje je uočljiv značajan broj mogućih grešaka i nelogičnosti prilikom propisivanja recepata, koje su posebno izražene kod elektronskih tromjesečnih terapija (eTerapija) koje se mjesecima produžavaju pri čemu se greške ponavljaju i prilikom produžavanja eTerapije, obzirom da se ista ne revidira, već gotovo automatski produžava. Sve navedeno, pored neosnovanog povećanja troškova, značajno može uticati i na zdravlje i sigurnost samih pacijenata kojima se lijekovi propisuju, te kako bi se poboljšala propisivačka praksa i povećala sigurnost samih pacijenata kojima se lijekovi propisuju, Zavod je poduzeo mjere da se sve elektronske tromjesečne terapije (eTerapije) ponovo generišu, te da se iste revidiraju svaka tri mjeseca umjesto što se iste samo produžavaju.

Poseban problem predstavlja nepoštivanje smjernica sa Liste lijekova prilikom uključenja pacijenata na pojedine terapije, i to onih koje još uvijek nije moguće algoritmirati u formi eSmjernica, pri čemu se posebno ističe propisivanje inzulina i drugih antijabetika, kao i direktnih inhibitora

faktora Xa, itd. Na ovaj način, a često i po preporuci specijalista, pacijenti bivaju uvedeni u neku terapiju na teret Zavoda, a da pri tome ne ispunjavaju kriterije utvrđene smjernicama i indikacija za korištenje tih lijekova na teret sredstava Zavoda.

O svim uočenim nedostacima u propisivačkoj praksi, uredno su obaviješteni ovlašteni propisivači, ali utisak je da ista obavijest i nije pretjerano uticala na ispravljanje uočenih propusta.

Navedene greške i nelogičnosti se prije svega odnose na slijedeće:

- na receptima se propisuju lijekovi sa pogrešno navedenom MKB,
- u tromjesečnim terapijama se propisuju lijekovi koji su jedan drugom kontraindikovani ili predstavljaju dupliranje terapije za isto oboljenje,
- recepti se propisuju bez validnog specijalističkog nalaza,
- recepti se propisuju protivno smjernicama sa Liste lijekova,
- prilikom produžavanja eTerapija dodaju se novi lijekovi po osnovu specijalističke preporuke, ali se ne isključuju lijekovi koji su se ranije koristili a ne nalaze se na novom specijalističkom nalazu,
- pacijentu se propisuje nelogično veliki broj lijekova (nerijetko preko 10, 15 ili 20 u toku jednog mjeseca) bez ikakvih stručnih ili logičkih ograničenja,
- sanitetski materijal (iglice) se propisuju i za druge lijekove koji nisu inzulin.

Sve navedeno, pored neosnovanog povećanja troškova, značajno može uticati i na zdravlje i sigurnost samih pacijenata kojima se lijekovi propisuju.

6. Kontrola propisivanja i izdavanja lijekova i poduzete mjere na racionalizaciji potrošnje

Prema planu i programu provođenja redovnih nadzornih i kontrolnih poslova, u saradnji sa drugim službama Zavoda, vršene su:

- kontrole ljekara propisivača u primarnoj zdravstvenoj zaštiti,
- kontrole apoteka koje prometuju lijekove sa listi lijekova u dijelu poštivanja ugovornih obaveza,
- kontrole ljekara propisivača ovlaštenih za propisivanje lijekova iz posebnih programa,
- kontrole ovlaštenih apoteka koje prometuju lijekove po posebnih programima.

Svim prethodno opisanim mjerama je značajno usporeno i umanjeno povećanje troškova lijekova u 2024. godini, jer je zbog primjene nove Odluke o listi lijekova (odnosno njenih izmjena), u ukupnom iznosu došlo do povećanja ukupnog troška.

7. Poduzete mjere na racionalizaciji potrošnje

Zavod zdravstvenog osiguiranja Kantona Sarajevo je tokom 2024. godine, u skladu sa svojim mogućnostima i ovlaštenjima, učestvovao u kontinuiranom razvoju i unapređenju softverskih alata koji omogućavaju dodatne uštede i bolje poštivanje smjernica i indikacija sa liste, odnosno unapređenje propisivačke prakse.

Cijeneći ozbiljnost problema rasta troškova, Zavod zdravstvenog osiguiranja Kantona Sarajevo je i u 2024. godini, s ciljem racionalizacije potrošnje u skladu sa svojom nadležnošću i mogućnostima, poduzimao sljedeće ključne mjere:

a) Usklađivanje (snižavanje) cijena lijekova

- Vlada Federacije BiH je donijela Odluku o listi lijekova obaveznog zdravstvenog osiguranja FBiH ("Službene novine FBiH" 73/24), kojom je utvrđena obaveza nivelacije i usaglašavanja cijene lijekova sa kantonalne liste sa novim cijenama lijekova sa federalne liste, te je Zavod odmah i primjenio povoljnije cijene sa početkom operativne primjene već od 11.10.2024. godine, a cjelokupan proces je bio regulisan putem aplikacije eApoteka u integralnom informacionom sistemu „ezOblak ZZOKS“.
- Agencija za lijekove je na svojoj web stranici 31.05.2024. godine objavila nove maksimalne veleprodajne cijene lijekova za tržište BiH u skladu sa odredbama Pravilnika o načinu kontrole cijena, načinu oblikovanja cijena lijekova i načinu izvještavanja o cijenama lijekova u Bosni i Hercegovini („Službeni glasnik Bosne i Hercegovine”, broj 3/17). Nakon urađenih

prilagodbi i provjera novih povoljnijih cijena, iste su u operativnoj primjeni od 06.06.2024. godine, a cjelokupan proces je bio regulisan putem aplikacije eApoteka u integralnom informacionom sistemu „ezOblak ZZOKS“.

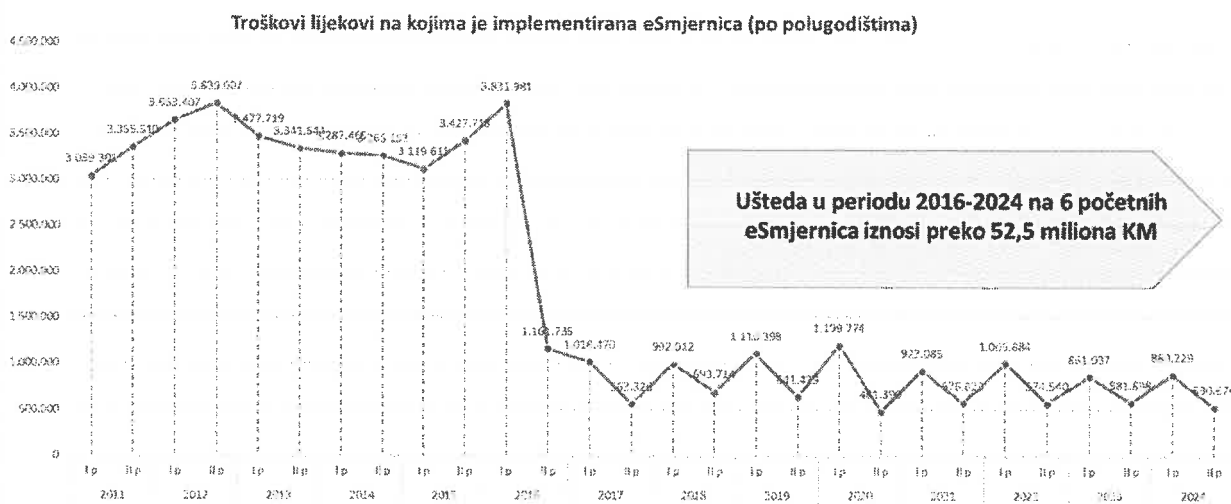
b) Kontinuirana implementacija elektronskih ograničenja prilikom propisivanja i realizacije elektronskih recepata putem integralnog informacionog sistema kroz:

- Implementaciju automatske kontrole primjene pojedinih smjernica i drugih utvrđenih pravila prilikom propisivanja i/ili izdavanja lijekova (eSmjernica)
- Implementaciju vremenske dostatnosti terapije, na način da se optimizira distribucija prema ordiniranom doziranju (VDT).
- Implementaciju algoritama koji omogućavaju propisivanje, analizu i evaluaciju propisanih lijekova u individualiziranoj eksploatabilnoj numeričkoj formi prilagođenoj svakom lijeku (Digitalno doziranje)

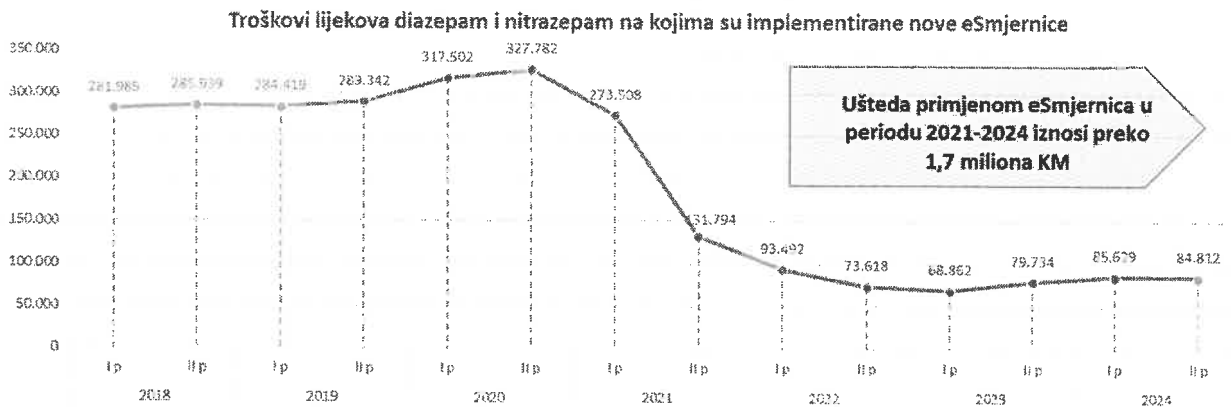
Okvirna procjena finansijske vrijednosti implementiranih elektronskih ograničenja u 2024. godini, bi se mogla procijeniti sa cca. 8.000.000 – 10.000.000 KM uštede.

U izvještajnoj godini, nastavljena je implementacija VDT (vremenske dostatnosti terapije) kod svih pacijenata. Procjena je da je efekat VDT u finansijskoj protuvrijednosti nešto manji nego što je to bilo njegovim uvođenjem sredinom 2016. godine, te da sada iznosi oko 3% ukupnog troška na grupama na kojima je primjenjen, ali u finansijskoj protuvrijednost i dalje iznosi cca 1.500.000 - 2.000.000 KM godišnje.

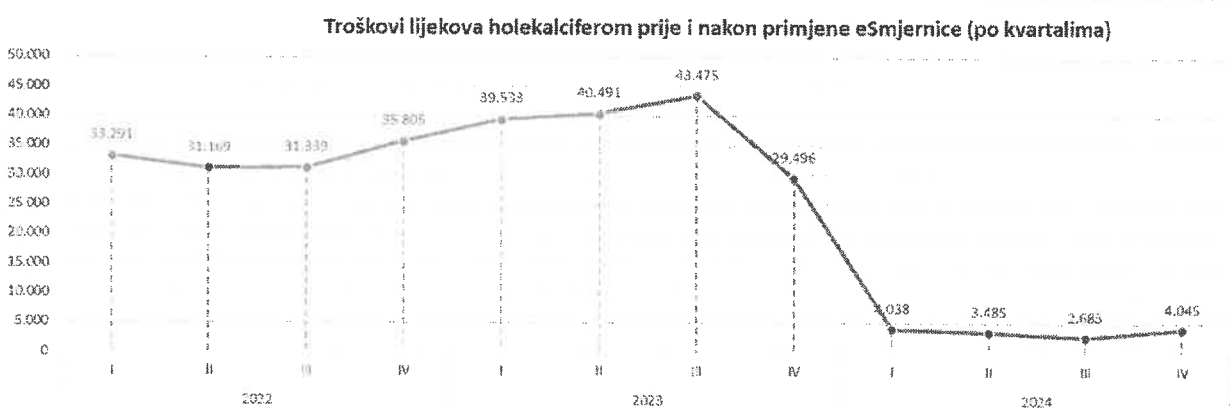
Kako i u prethodnim godinama, tako je i tokom 2024. godine, efekat šest početno implementiranih eSmjernica donio značajnije uštede, kako je to prikazano na slijedećem grafikonu:

Pored ovih, zahvaljujući implementiranim mehanizmima kontrole nabavljenim kroz ugovor o unapređenju kontrolnih alata tokom 2021. godine, implementirane su i dvije nove smjernice za lijekove diazepam i nitrazepam, čija primjena je nastavljena i u 2024. godini.

Krajem 2023. godine, izmjenom Odluke o listi lijekova Kantona Sarajevo, došlo je do izmjene smjernice za lijek holekalciferol, te je omogućena njena primjena u formi eSmjernice, čime su postignuti slijedeći finansijski rezultati:

ZAKLJUČNA RAZMATRANJA SA PRIJEDLOGOM MJERA I AKTIVNOSTI

Osigurana lica Kantona Sarajevo, u odnosu na osiguranike svih drugih kantona sa područja Federacije BiH, i dalje imaju najveći obim prava po osnovu lijekova, uzimajući u obzir asortiman i broj lijekova koji se finansiraju iz sredstava obaveznog osiguranja i dostupnosti apotekarske djelatnosti, odnosno broja apoteka koje izdaju lijekove na recept.

I pored svih mehanizama kontrole koji se primjenjuju a koji se odnose na smanjenje potrošnje, gdje se i dalje bilježe dobri rezultati, nažalost zbog prejakog uticaja u povećanju sadržaja liste lijekova, ukupni troškovi nastavljaju rasti. Da bi se u većoj mjeri uticalo na smanjenje potrošnje ali i povećanje sigurnosti pacijenata, potrebno je držasti stalni fokus na sljedećim aktivnostima:

1. Striktno kontrolisano uvođenje novih lijekova na kantonalnu listu lijekova, uz obavezno uvođenje jasnih i primjenjivih smjernica za propisivanje svih novih lijekova i njihovu implementaciju kroz modul eSmjernica na način da iste sadrže što više od sljedećih elemenata kod uvođenja novih lijekova:
 - za koja oboljenja po MKB se lijek uključuje,
 - koji ljekar može preporučiti upotrebu nove terapije (specijalista sekundarnog ili tercijarnog nivoa ili ljekar TPM),
 - da li je potrebna hospitalizacija prije uključjenja u novu terapiju i ukoliko jeste koliko dugo,
 - koje mjerljive parametre treba ispunjavati pacijent prije uključjenja u novu terapiju (starost, spol, BMI, HbA1c, itd),

- u kojem vremenskom intervalu se lijek koristi (npr. 2 mjesec godišnje, 12 mjeseci po otpustu iz bolnice, trajno do promjene terapija i sl.),
 - koja terapija treba prethoditi novoj i koliko dugo,
 - nakon uključenja u novu terapiju, koji lijekovi iz prethodne terapije se isključuju,
 - koji su lijekovi kontraindicirani novoj terapiji,
 - koji lijekovi iz srodnih grupa se ne trebaju ili ne mogu koristiti paralelno sa novom terapijom,
 - koji su očekivani rezultati nove terapije i nakon koliko vremena (npr. pad HbA1c za 0,5% nakon 6 mjeseci),
 - koje mjere se poduzimaju ukoliko se ne postignu očekivani rezultati (npr. trajno isključenje iz nove terapije),
 - ukoliko su postignuti inicijalni rezultati, koji daljnji rezultati trebaju biti postignuti da bi se pacijent zadržao na terapiji (npr. nakon prvobitnih 6 mjeseci, u narednih 6 mjeseci HbA1c treba da bude jednak ili ispod prethodne utvrđene vrijednosti),
 - koje mjere se poduzimaju ukoliko se ne postignu očekivani rezultati u nastavku terapije nakon prvobitnog pozitivnih rezultata (npr. trajno isključenje iz nove terapije).
2. Revidiranje smjernica na postojećim lijekovima sa liste na način da budu primjenjive kroz modul eSmjernice na način da iste sadrže što više elemenata utvrđenih prethodnom tačkom
 3. Implementacija nove ampulirane liste lijekova sa zaštićenim nazivima i cijenama, te omogućavanje prometa putem modula elektronskog upravljanja nabavkom, propisivanjem i izdavanjem ampuliranih lijekova (eAmpula)
 4. Nabavka i implementacija novih softverskog rješenja za primjenu sistematizovanih formi pitanja, validacija, dokaza i provjera prilikom propisivanja i/ili izdavanja lijekova, kao i softverskog rješenja za online praćenje ulaza, zaliha i sl. za lijekove sa Listi lijekova u svim ugovornim apotekama u stvarnom vremenu, te softverskih rješenja koja utvrđuju, analiziraju ili primjenjuju postojanje drugih ograničavajućih smjernica, indikacija, kao i mogućih interakcija između propisanih lijekova u terapiji pacijenta
 5. U saradnji sa zdravstvenim ustanovama i ljekarima propisivačima raditi na :
 - podizanju svijesti o značaju racionalne upotrebe lijekova,
 - prevenciji polipragmazije,
 - poštivanju smjernica i indikacija za korištenje lijekova,
 - sprečavanju generisanja nepotrebnih troškova.

Prim. mr sci. dr. med. Enis Hasanović

upisanim u zk. uložak broj 2763 K.O. SP. CRNOTINA sa pravom vlasništva KJKP "Sarajevogas" d.o.o. Sarajevo sa dijelom 1/1.

II

Daje se saglasnost Kantonalnom javnom komunalnom preduzeću "Toplane - Sarajevo" d.o.o. Sarajevo da radi obezbjeđenja kredita iz tačke I ove Odluke koje će KJKP "Sarajevogas" d.o.o. Sarajevo zaključiti sa UNION bankom d.d. Sarajevo može u svojstvu sudužnika potpisati kredit kod UNION banke d.d Sarajevo.

III

Ovlašćuje se Muhamed Kozadra vršilac funkcije premijera Kantona Sarajevo da u ime Vlade Kantona Sarajevo potpiše Sporazum o međusobnim obavezama za obezbjeđenje sredstava za vraćanje kredita namijenjenog za sprečavanje obustave isporuke prirodnog gasa Kantonu Sarajevo.

IV

Zadužuje se Vlada Kantona Sarajevo da odobrena sredstva iz tačke I ove Odluke planira u Budžetu Kantona Sarajevo za 2015., 2016., 2017. i 2018. godinu.

V

Zadužuje se Preduzeće da Skupštini Kantona Sarajevo nakon kreditnog zaduženja kod komercijalne banke od odobrenog iznosa iz tačke I ove odluke, namijenjenog za sprečavanje obustave isporuke prirodnog gasa za Kanton Sarajevo, dostavi detaljan izvještaj o utrošku kreditnih sredstava sa kompletnom pratećom dokumentacijom.

VI

Ova Odluka stupa na snagu danom donošenja, a objavit će se u "Službenim novinama Kantona Sarajevo".

Broj 01-02-23828/14 Predsjedavajuća
03. septembra 2014. godine Skupštine Kantona Sarajevo
Sarajevo Prof. dr. **Mirjana Malić**, s. r.

**Zakonodavno-pravna komisija
Skupštine Kantona Sarajevo**

Na osnovu člana 8. Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o Vladi Kantona Sarajevo ("Službene novine Kantona Sarajevo", broj 38/13) i člana 181. stav 1. Poslovnika Skupštine Kantona Sarajevo ("Službene novine Kantona Sarajevo", broj 41/12 - Drugi novi prečišćeni tekst i br. 15/13 i 47/13), Zakonodavno-pravna komisija Skupštine Kantona Sarajevo, na sjednici 22.08.2014. godine, utvrdila je Novi prečišćeni tekst Zakona o Vladi Kantona Sarajevo.

Prečišćeni tekst Zakona o Vladi Kantona Sarajevo obuhvata: Zakon o Vladi Kantona Sarajevo ("Službene novine Kantona Sarajevo" broj 24/03-Prečišćeni tekst) i Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o Vladi Kantona Sarajevo ("Službene novine Kantona Sarajevo", broj 38/13), u kojim je naznačen dan stupanja na snagu tih zakona.

Broj 01-05-22971-1/14
22. augusta 2014. godine Po ovlaštenju
Sarajevo **Esad Hrvaić**, s. r.

**ZAKON
O VLADI KANTONA SARAJEVO
(Novi prečišćeni tekst)**

I - OPĆE ODREDBE

Član 1.

Ovim zakonom uređuje se sastav i organizacija, kao i druga pitanja od značaja za rad Vlade Kantona Sarajevo (u daljem tekstu: Vlada Kantona).

Član 2.

Vlada Kantona je izvršna vlast Kantona Sarajevo (u daljem tekstu: Kanton), u skladu sa Ustavom.

Član 3.

Vlada Kantona vrši svoja prava i dužnosti na osnovu i u okviru Ustava i ovog zakona.

Član 4.

Sjedište Vlade Kantona je u Sarajevu.

Član 5.

Vlada Kantona donosi poslovnik o radu kojim se uređuje: organizacija i način rada, postupak i način zakazivanja sjednice; dostavljanje i forma materijala za razmatranje, utvrđivanje prijedloga zaključaka i drugih akata; postupak razmatranja materijala; način ravnopravne upotrebe jezika i pisma konstitutivnih naroda u pripremi i izradi pisanih materijala; način izvršavanja zaključaka; prenošenje ovlaštenja i druga poslovnička pitanja.

Član 6.

Vlada Kantona raspolaže imovinom u vlasništvu Kantona u okviru ovlaštenja koja joj Skupština Kantona prenese posebnim popisom.

II - SASTAV I ORGANIZACIJA VLADE KANTONA

Član 7.

Vladu Kantona čine premijer Kantona (u daljem tekstu: premijer) i 12 ministara.

Član 8.

U slučaju privremene spriječenosti premijera, funkciju premijera vrši član Vlade kojeg odredi premijer.

U slučaju privremene spriječenosti premijera duže od 30 dana, funkciju premijera vrši član Vlade kojeg odredi predsjedavajući Skupštine Kantona, u konsultaciji sa zamjenicima predsjedavajućeg Skupštine Kantona.

U slučaju da mjesto premijera ostane upražnjeno, kandidat za premijera se imenuje u roku od 30 dana od dana kada je mjesto premijera ostalo upražnjeno, na način utvrđen ustavom, do kada funkciju premijera obavlja član Vlade Kantona kojeg odredi predsjedavajući Skupštine Kantona, u konsultaciji sa zamjenicima predsjedavajućeg Skupštine Kantona.

S danom imenovanja kandidata za premijera smatra se da su dosadašnji članovi Vlade u ostavci, koja stupa na snagu danom potvrđivanja imenovanja Vlade u novom sazivu.

Do potvrđivanja imenovanja Vlade u novom sazivu dosadašnji članovi Vlade nastavljaju s obavljanjem funkcije članova Vlade i ministara ministarstava.

Potvrđivanje Vlade u novom sazivu obaviti će se u roku od 30 dana od dana imenovanja kandidata za premijera.

Član 9.

U slučaju privremene spriječenosti člana Vlade, kada se razmatraju materijali iz nadležnosti ministarstva kojim rukovodi odsutni član Vlade, sjednicama Vlade prisustvuje sekretar tog ministarstva, bez prava glasa.

U slučaju privremene spriječenosti člana Vlade duže od 30 dana, funkciju ministra ministarstva kojim rukovodi odsutni ministar vrši član Vlade kojeg odredi premijer.

U slučaju da mjesto člana Vlade ostane upražnjeno, član Vlade se imenuje u roku od 30 dana od dana kada je mjesto člana Vlade ostalo upražnjeno, na način utvrđen ustavom, do kada funkciju ministra ministarstva kojim je rukovodio dotadašnji ministar obavlja član Vlade kojeg odredi premijer.

Ministar iz st. 2. i 3. ovog člana kojeg odredi premijer, ne obavlja i funkciju člana Vlade umjesto odsutnog ministra.

Član 10.

U slučaju kad Skupština izglasa nepovjerenje Vladi, premijer i članovi Vlade podnose pismenu ostavku, najkasnije u roku od

sedam dana od dana kada im je izglasano nepovjerenje, s tim da ostavka stupa na snagu danom potvrđivanja Vlade u novom sazivu.

U periodu od dana podnošenja ostavke do dana potvrđivanja Vlade u novom sazivu, Vlada u ostavci obavlja sve poslove iz svoje nadležnosti, u skladu sa ustavom i zakonom.

Potvrđivanje Vlade u novom sazivu mora se izvršiti najkasnije u roku od 60 dana od dana izglasavanja nepovjerenja prethodnoj Vladi.

Član 11.

Ministri odgovaraju premijeru i Skupštini Kantona.

Premijer je odgovoran Skupštini Kantona.

Ministri snose krajnju odgovornost za rad svojih ministarstava.

Vlada Kantona podnosi ostavku ako joj u bilo koje vrijeme Skupština Kantona izglasa nepovjerenje.

Član 12.

Premijer i članovi Vlade mogu podnijeti ostavku.

Premijer podnosi ostavku predsjedavajućem Skupštine Kantona, a potvrđuje je Skupština Kantona na prvoj narednoj sjednici.

Kad premijer podnese ostavku, smatra se da su ostavku podnijeli svi članovi Vlade.

Član Vlade podnosi ostavku premijeru.

Član 13.

Ako Skupština Kantona prihvati ostavku premijera, premijer i Vlada će obavljati sve poslove iz svoje nadležnosti, do imenovanja nove Vlade, u skladu sa članom 8b. stav 2. ovog Zakona.

Ako premijer prihvati ostavku pojedinog člana Vlade, rješenje o razrješenju potvrđuje Skupština Kantona na prvoj narednoj sjednici.

Ministar može obrazložiti ostavku u Skupštini Kantona.

Premijer će novog člana Vlade imenovati i predstaviti na sjednici Skupštine Kantona i zatražiti glasanje o potvrđivanju imenovanja tog člana, u roku iz člana 8a. stav 3. Zakona.

Član 14.

Konstitutivni narodi i pripadnici ostalih biće proporcionalno zastupljeni u Vladi. Takva zastupljenost će odražavati popis stanovništva iz 1991. godine do potpune provedbe Aneksa VII Dejtonskog mirovnog sporazuma.

Član 15.

Premijer i ministri, nakon potvrđivanja od strane Skupštine Kantona, daju svečanu izjavu pred predsjedavajućim Skupštine Kantona.

Vlada Kantona preuzima dužnost nakon potvrđivanja od strane Skupštine Kantona i davanja svečane izjave.

Član 16.

Vlada Kantona imenuje i razrješava sekretara Vlade Kantona u skladu sa zakonom kojim se reguliše državna služba.

Sekretar Vlade odgovara za svoj rad premijeru Vlade i Vladi.

III - NAČIN RADA I ODLUČIVANJA VLADE KANTONA

Član 17.

Radom Vlade Kantona rukovodi premijer koji predstavlja i zastupa Vladu Kantona, saziva sjednice Vlade Kantona, predlaže dnevni red i predsjedava sjednicama.

Član 18.

Vlada Kantona radi i odlučuje u sjednicama.

Vlada Kantona može odlučivati ako sjednici prisustvuje više od polovine članova Vlade Kantona, a sve odluke Vlade Kantona donose se prostom većinom članova Vlade Kantona koji glasaju.

U slučaju većih elementarnih nepogoda, nesreća ili drugih neposrednih društvenih opasnosti, Vlada donosi odluke prostom većinom glasova prisutnih članova Vlade koji glasaju.

IV - RADNA TIJELA VLADE KANTONA

Član 19.

Za razmatranje pitanja iz nadležnosti Vlade Kantona, davanje prijedloga i mišljenja o tim pitanjima, vršenje određenih poslova i zadataka u vezi sa provođenjem zaključaka Vlade Kantona, kao i za vršenje drugih poslova, Vlada Kantona može obrazovati stalna i povremena radna tijela (savjete, urede, komitete, odbore, komisije i dr).

Sastav i nadležnost radnih tijela iz stava 1. ovog člana uredit će se Poslovníkom Vlade Kantona ili aktom o obrazovanju radnog tijela.

Član 20.

Za donošenje rješenja u upravnom postupku i odlučivanje o drugim pojedinim pitanjima iz njene nadležnosti Vlada Kantona može obrazovati jednu ili više komisija čije članove imenuje iz reda članova Vlade.

V - NADLEŽNOST I ODGOVORNOST PREMIJERA I ČLANOVA VLADE KANTONA

Član 21.

Premijer rukovodi radom Vlade Kantona i odgovoran je za njen rad, osigurava jedinstvo u izvršavanju poslova iz nadležnosti Vlade Kantona, ostvaruje saradnju sa drugim organima i usmjerava djelovanje Vlade Kantona kao cjeline i članova Vlade Kantona pojedinačno, te vrši i druge poslove utvrđene ustavom.

Premijer potpisuje akte Vlade Kantona.

Član 22.

Članovi Vlade Kantona mogu pokrenuti inicijative za donošenje zakona i drugih propisa iz nadležnosti Vlade Kantona, predlagati razmatranje i pretresanje pojedinih pitanja iz nadležnosti Vlade Kantona, predlagati utvrđivanje stavova Vlade Kantona i imaju druga prava i dužnosti utvrđena ustavom i zakonom.

Član 23.

Članovi Vlade Kantona su odgovorni i za zastupanje i provođenje zaključaka Vlade Kantona u poslovima koje im Vlada Kantona povjeri, kao i za blagovremeno pokretanje inicijative za rješavanje pitanja u okviru zadataka koje im je povjerila Vlada Kantona ili premijer.

Član 24.

Članovi Vlade Kantona određeni da učestvuju u radu drugog organa i tijela dužni su postupati u skladu sa ovlaštenjima, smjernicama i stavovima Vlade Kantona.

Članovi Vlade Kantona su dužni svoju aktivnost ostvarivati tako da, pored poslova za koje su lično zaduženi, prate i pitanja iz djelokruga Vlade Kantona za koja nisu lično zaduženi i da svojim prijedlozima i mišljenjima doprinose odgovornom, zakonitom i efikasnom radu Vlade Kantona.

VI - SEKRETAR VLADE KANTONA

Član 25.

Sekretar Vlade Kantona prema uputstvima premijera i Vlade u skladu sa Poslovníkom, stara se o pripremanju sjednice Vlade i dostavljanju materijala potrebnih za rad Vlade i njenih radnih tijela, pomaže premijeru u vršenju njegovih prava i dužnosti u vezi sa organizacijom i pripremanjem sjednica Vlade i izvršavanju zaključaka Vlade, obezbjeđuje radnim tijelima Vlade pomoć i saradnju stručnih i drugih službi i vrši i druge poslove u vezi s radom Vlade koje mu povjeri premijer.

Sekretar Vlade je naredbodavac za izvršenje finansijskog plana Vlade.

VII - AKTA VLADE KANTONA

Član 26.

Vlada Kantona u ostvarivanju svojih nadležnosti utvrđenih ustavom donosi uredbе, odluke, rješenja i zaključke.

Član 27.

Izuzetno za vrijeme trajanja ratnog stanja ili neposredne ratne opasnosti kada postoji objektivna nemogućnost da se sazove Skupština Kantona, Vlada može donositi i propise iz nadležnosti Skupštine Kantona.

Propisima iz stava 1. ovog člana ne mogu se staviti van snage prava i slobode utvrđene ustavom i drugim propisima.

Propise iz stava 1. ovog člana Vlada će dostaviti Skupštini na potvrdu čim ona bude u mogućnosti da se sastane.

Član 28.

Uredbom se uređuju najvažnija pitanja iz nadležnosti Vlade Kantona, bliže uređuju odnosi za provođenje zakona, obrazuju stručne i druge službe Vlade Kantona i utvrđuju načela za unutrašnju organizaciju organa uprave Kantona.

Odlukom se uređuju pojedina pitanja ili propisuju mjere Vlade Kantona, daje saglasnost ili potvrđuju akta drugih organa ili organizacija i odlučuje o drugim pitanjima o kojima se ne odlučuje uredbom.

Rješenjem se odlučuje o imenovanjima i razrješenjima, kao i o drugim pojedinačnim pitanjima iz nadležnosti Vlade Kantona.

Zaključkom se utvrđuju stavovi o pitanjima od značaja za provođenje utvrđene politike, uređuju unutrašnji odnosi u Vladi Kantona i određuju zadaci organima uprave i službama, kao i radnim tijelima Vlade Kantona. Zaključkom se odlučuje i u drugim slučajevima u kojima se ne donose druga akta.

Član 29.

Uredbe i odluke Vlade Kantona objavljuju se u "Službenim novinama Kantona Sarajevo", a ostali akti Vlade ako je to u njima navedeno.

VIII - JAVNOST RADA VLADE KANTONA

Član 30.

Javnost rada Vlade Kantona obezbjeđuje se u skladu sa zakonom kojim se reguliše sloboda pristupa informacijama u Federaciji Bosne i Hercegovine.

IX - STRUČNE I DRUGE SLUŽBE KANTONA

Član 31.

Za obavljanje stručnih i drugih poslova za potrebe Skupštine Kantona, Vlade Kantona i organe uprave, Vlada Kantona može osnivati određene stručne, tehničke i druge službe, kao zajedničke ili samostalne službe, u skladu sa zakonom.

Aktom o obrazovanju službe iz prethodnog stava, utvrđuje se njen djelokrug, kao i status i odgovornost te službe i lica koje njom rukovodi.

Član 32.

Vlada Kantona vrši nadzor nad radom stručnih službi koje obrazuje.

Sekretar Vlade Kantona rukovodi radom Stručne službe koja obavlja poslove za potrebe Vlade Kantona i odgovoran je za njen rad.

X - PRELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Član 33.

Vlada Kantona je dužna donijeti Poslovnik o svom radu u roku od 30 dana od svog konstituisanja.

Član 34.

Vlada Kantona Sarajevo dužna je uskladiti Poslovnik o radu sa odredbama Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o Vladi Kantona Sarajevo ("Službene novine Kantona Sarajevo", broj 38/13), u roku od 30 dana od dana njegovog stupanja na snagu.

Član 35.

Poslovnik Izvršnog odbora Grada Sarajeva i drugi propisi koji se odnose na njegovo unutrašnje organizovanje i funkcionisanje, koji su na snazi na dan stupanja na snagu Zakona o Vladi Kantona Sarajevo ("Službene novine Kantona Sarajevo", broj 7/96), ukoliko nisu u suprotnosti sa Ustavom Kantona i ovim zakonom, primjenjivaće se kao propisi Vlade, dok se ne donese Poslovnik o radu Vlade Kantona.

Član 36.

Do imenovanja premijera i članova Vlade u skladu sa Zakonom o izmjenama i dopunama Zakona o Vladi Kantona Sarajevo ("Službene novine Kantona Sarajevo", broj 4/01), poslove iz nadležnosti Vlade vršit će Vlada u dosadašnjem sastavu.

Član 37.

Ovlašćuje se Zakonodavno-pravna komisija Skupštine Kantona Sarajevo da utvrdi Novi prečišćeni tekst Zakona o Vladi Kantona Sarajevo.

Član 38.

Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o Vladi Kantona Sarajevo stupio je na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenim novinama Kantona Sarajevo", broj 38/13.

Na osnovu člana 16. Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o sudskim taksama ("Službene novine Kantona Sarajevo", broj 18/14) i člana 181. Poslovnika Skupštine Kantona Sarajevo ("Službene novine Kantona Sarajevo", broj 41/12 - Drugi novi prečišćeni tekst i br. 15/13 i 47/13), Zakonodavno - pravna komisija Skupštine Kantona Sarajevo, na sjednici 22.08.2014. godine, utvrdila je Prečišćeni tekst Zakona o sudskim taksama.

Prečišćeni tekst Zakona o sudskim taksama obuhvata: Zakon o sudskim taksama ("Službene novine Kantona Sarajevo", broj 21/09), Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o sudskim taksama ("Službene novine Kantona Sarajevo", broj 29/09), Zakon o izmjeni Zakona o sudskim taksama ("Službene novine Kantona Sarajevo", broj 14/11), Zakon o izmjenama Zakona o sudskim taksama ("Službene novine Kantona Sarajevo", broj 36/13) i Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o sudskim taksama ("Službene novine Kantona Sarajevo", broj 18/14), u kojim je naznačen dan stupanja na snagu tih zakona.

Broj 01-05.22971-2/14
22. augusta 2014. godine
Sarajevo

Po ovlaštenju
Esad Hrvaić, s. r.

ZAKON

O SUDSKIM TAKSAMA

(Prečišćeni tekst)

DIO PRVI. OPĆE ODREDBE

Član 1.

(Plaćanje sudske takse)

- (1) Ovim zakonom utvrđuje se način plaćanja sudskih taksa (u daljnjem tekstu: takse) u postupku pred Kantonalnim sudom u Sarajevu i Općinskim sudom u Sarajevu (u daljnjem tekstu: sud).
- (2) Postupci u kojima se plaća taksa i visina takse za pojedine radnje, utvrđeni su u Tarifi sudskih taksi, koja je sastavni dio ovog zakona.

Član 2.

(Obveznik plaćanja takse)

- (1) Takse propisane ovim zakonom plaća lice po čijem zahtjevu ili u čijem interesu se preduzimaju radnje u postupku, za koje je ovim zakonom utvrđeno plaćanje takse (u daljnjem tekstu: takseni obveznik).
- (2) Za podneske i zapisnike koji zamjenjuju podneske i taksu je dužno da plati lice koje podnosi podneske i lice na čiji zahtjev

Član 4.

Izveštaj o izvršenju Budžeta Općine Vogošća za period 01.01.2014.-30.06.2014. godine, objavit će se u "Službenim novinama Kantona Sarajevo".

Broj 01-14-1780/14
08. septembra 2014. godine
Vogošća

Predsjedavajući
Općinskog vijeća Vogošća
Esad Pikanjač, s. r.

ISPRAVKA

Na osnovu člana 164. Poslovnika Skupštine Kantona Sarajevo ("Službene novine Kantona Sarajevo", broj 41/12 - Drugi novi prečišćeni tekst, br. 15/13 i 47/13), sekretar Skupštine Kantona Sarajevo, nakon podnesenog zahtjeva za ispravku Zakona o Vladi Kantona Sarajevo ("Službene novine Kantona Sarajevo", broj 36/14 - Novi prečišćeni tekst) daje slijedeću

ISPRAVKU

ZAKONA O VLADI KANTONA SARAJEVO

("Službene novine Kantona Sarajevo", broj 36/14 - Novi prečišćeni tekst)

1. U članu 13. stav 1. Zakona o Vladi Kantona Sarajevo ("Službene novine Kantona Sarajevo", broj 36/14 - Novi prečišćeni tekst), umjesto riječi: "članom 8b.", treba da stoje riječi: "članom 10.".
2. U članu 13. stav 4. Zakona o Vladi Kantona Sarajevo ("Službene novine Kantona Sarajevo", broj 36/14 - Novi prečišćeni tekst), umjesto riječi: "člana 8a.", treba da stoje riječi: "člana 9.".
3. Ovu ispravku objaviti u "Službenim novinama Kantona Sarajevo".

Broj 01-05-22971-1-1/14
12. septembra 2014. godine
Sarajevo

Sekretar
Skupštine Kantona Sarajevo
Abid Kolašinac, s. r.

FEDERALNI ZAVOD ZA STATISTIKU

SAOPĆENJE

O PROSJEČNOJ ISPLAĆENOJ MJESEČNOJ NETO
PLAĆI ZAPOSLENIH U KANTONU SARAJEVO ZA
JULI/SRPANJ 2014. GODINE

1. Prosječna isplaćena mjesečna neto plaća po zaposlenom ostvarena u Kantonu Sarajevo za juli/srpanj 2014. godine iznosi 1.045 KM.

Broj 39
11. septembra 2014. godine

Direktor
Hidajeta Bajramović, s. r.

SLUŽBENE OBJAVE

UDRUŽENJA

Na osnovu člana 29. stav 1. Zakona o udruženjima i fondacijama ("Službene novine Federacije BiH", broj 45/02), a po zahtjevu Udruženja "ODRED IZVIĐAČA RAKOVICA 9", Ministarstvo pravde i uprave donosi

RJEŠENJE

1. Upisuje se u registar udruženja koji se vodi kod Ministarstva pravde i uprave Kantona Sarajevo Udruženje "ODRED IZVIĐAČA RAKOVICA 9", skraćeni naziv je, OI RAKOVICA 9, sa sjedištem u Rakovici, ulica RAKOVIČKA CESTA broj 471.
2. Upis je izvršen pod registarskim brojem 1942. knjiga IV registra udruženja, dana 12.06.2014. godine.
3. Programski ciljevi i zadaci Udruženja su: Razvoj i unapređenje izviđaštva u lokalnoj zajednici; razvoj kod svojih članova za poštivanje ljudi, razvijanje prijateljstva među ljudima, narodima, kako u lokalnoj zajednici, tako i na međunarodnom nivou, provođenje načela koje se temelje na savremenim pedagoškim spoznajama kao i na zamislama utemeljenima izviđačkog sporta Sir Robert Baden Powella; pridonosenje razvoju djece i mladih, na dostizanju njihovih punih umnih i tjelesnih potencijala, kao pojedinca, odgovornih građana i članova lokalne, nacionalne i međunarodne zajednice; organizovanje izviđačkih škola za učenike osnovnih i srednjih škola, kao i studenata radi sticanja izviđačkih znanja i vještina; organizovanje izviđačkih kampova, od lokalnog do međunarodnog nivoa, organizovanje časova ekološke edukacije, članova i građana o značaju zaštite čovjekove okoline radi sprječavanja od svih vidova i oblika zagađivanja, te drugi ciljevi i djelatnosti u skladu sa zakonom i Statutom.
4. Osoba ovlaštena za zastupanje i predstavljanje je: Baberović Anes - predsjednik Upravnog odbora.

Broj 03-05-05-3053/14
12. juna 2014. godine
Sarajevo

Ministrica
Velida Memić, s. r.

(O-874/14)

IZVOD IZ ZAKONA O ZDRAVSTVENOJ ZAŠTITI

Član 13. tačka 12.

onedjeljak, 2.8.2010.

SLUŽBENE NOVINE FEDERACIJE BiH

Broj 46 – Stranica 73

nisu zdravstveno osigurani po nekom drugom osnovu u skladu sa propisima o zdravstvenom osiguranju;

- 15) zdravstvenu zaštitu vjerskih službenika u vjerskim zajednicama;
- 16) zdravstvenu zaštitu osoba romske nacionalnosti koja zbog tradicionalnog načina života nemaju stalno prebivalište, odnosno boravište u Federaciji.

Sredstva potrebna za finansiranje zdravstvene zaštite iz stava 2. ovog člana ostvaruju se iz: prihoda prikupljenih na osnovu doprinosa za zdravstveno osiguranje, sredstava budžeta kantona u skladu sa mogućnostima kantonalnog budžeta u kalendarskoj godini, iz učešća korisnika zdravstvene zaštite u pokrivenosti dijela ili kupnih troškova zdravstvene zaštite, kao i iz drugih izvora na način i pod uvjetima određenim zakonom.

Izuzetno od stava 3. ovog člana, finansiranje zdravstvene zaštite predviđene tač. 5., 6., 7. i 16. stava 2. ovog člana, u dijelu koji se odnosi na obaveze Federacije, finansira se iz federalnog udjela u skladu sa propisima o zdravstvenom osiguranju, kao i propisima o zaštiti prava pripadnika nacionalnih manjina.

Finansiranje zdravstvene zaštite iz tačke 15. stav 2. ovog člana obavlja se u skladu sa posebnim zakonom o slobodi vjere i ravnom položaju crkava i vjerskih zajednica u Bosni i Hercegovini.

Obim, sadržaj i način ostvarivanja zdravstvene zaštite iz stava 1. ovog člana odlukom utvrđuje Vlada Federacije BiH na prijedlog federalnog ministra.

Vlada Federacije BiH dužna je obavijestiti Parlament Federacije Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: Parlament Federacije BiH) u roku od 15 dana od dana donošenja odluke iz stava 6. ovog člana.

Društvena briga za zdravlje na nivou kantona i općine

Član 13.

Društvena briga za zdravlje na nivou kantona obuhvata mjere osiguranja i provođenje zdravstvene zaštite od interesa za radnike na području kantona i to:

- 1) donošenje zakona i podzakonskih akata iz nadležnosti kantona;
- 2) uređenje i vođenje zdravstvene politike i provođenje reforme iz oblasti zdravstva od interesa za područje kantona;
- 3) praćenje zdravstvenog stanja stanovništva i rada zdravstvenih ustanova na području kantona, kao i staranje o provođenju utvrdjenih prioriteta u zdravstvenoj zaštiti;
- 4) donošenje strateškog plana zdravstvene zaštite za područje kantona;
- 5) stvaranje uvjeta za pristupačnost i ujednačenost korištenja primarne i sekundarne zdravstvene zaštite na području kantona;
- 6) uspostavljanje sistema poboljšanja kvaliteta i sigurnosti zdravstvene zaštite;
- 7) osiguravanje palijativne njege za neizlječivo bolesne, odnosno umiruće u saradnji sa ustanovama iz oblasti socijalne zaštite, karitativnim i drugim udruženjima i pojedincima;
- 8) planiranje i ostvarivanje kantonalnog programa za očuvanje i zaštitu zdravlja od zagađene životne okoline što je prouzrokovano štetnim i opasnim materijama u zraku, vodi i zemljištu, odlaganjem otpadnih materija, opasnih hemikalija, izvorišta jonizujućih i nejonizujućih zračenja, bukom i vibracijama na svojoj teritoriji, kao i vršenjem sistematskih ispitivanja životnih namirnica, predmeta opće upotrebe, mineralnih voda za piće, vode za piće i drugih voda koje služe za proizvodnju i preradu životnih namirnica i sanitarno-higijenske i rekreativne potrebe radi utvrđivanja njihove zdravstvene i higijenske ispravnosti i propisanog kvaliteta od interesa za kanton u skladu sa programom mjera koje donosi vlada kantona na prijedlog kantonalnog ministra i kantonalnog ministra nadležnog za zaštitu okoliša;
- 9) provođenje epidemiološke, zdravstveno-statističke, socijalno-medicinske i zdravstveno-ekološke djelatnosti,

te unapređenje zdravlja i prevenciju bolesti na području kantona;

- 10) provođenje mjera zaštite stanovništva od zaraznih bolesti iz svoje nadležnosti u skladu sa propisima o zaštiti stanovništva od zaraznih bolesti;
- 11) sprečavanje pojave ovisnosti i liječenje s ciljem suzbijanja težih posljedica po zdravlje ovisnika;
- 12) ostvarivanje prava iz oblasti zdravstvenog osiguranja u skladu sa propisima o zdravstvenom osiguranju, te praćenje provođenja, zaštite i unapređenje tih prava;
- 13) organizaciju i rad mrtvozomojske službe;
- 14) saradnja sa humanitarnim i stručnim organizacijama, savezima, komorama i udruženjima na poslovima razvoja zdravstvene zaštite na svom području.

Kanton osigurava sredstva za vršenje osnivačkih prava nad zdravstvenim ustanovama čiji je osnivač, a koji obuhvata investicijsko ulaganje i investicijsko i tekuće održavanje zdravstvenih ustanova - prostora, medicinske i nemedicinske opreme i prijevoznih sredstava, te informatizaciju zdravstvene djelatnosti u skladu sa planom i programom mjera zdravstvene zaštite za područje kantona koji utvrđuje vlada kantona na prijedlog kantonalnog ministra.

Odluku o mjerilima za osiguranje elemenata standarda za investicijsko ulaganje i investicijsko i tekuće održavanje, te informatizaciju zdravstvene djelatnosti iz stava 2. ovog člana, koja će biti osnov za planiranje potpora iz kantonalnog budžeta, jednom godišnje donosi vlada kantona, uz usaglašen prijedlog kantonalnog ministra i kantonalnog ministra finansija.

Kanton osigurava sredstva za ostvarivanje društvene brige za zdravlje iz stava 1. ovog člana u budžetu kantona u skladu sa zakonom.

Kanton može donijeti posebne programe zdravstvene zaštite za pojedine kategorije stanovništva, odnosno vrste bolesti koje su specifične za kanton, a za koje nije donijet poseban program zdravstvene zaštite na federalnom nivou u skladu sa svojim mogućnostima, te utvrditi cijene tih pojedinačnih usluga, odnosno programa.

Član 14.

Društvena briga za zdravlje na nivou općine obuhvata ocjenjivanje rada zdravstvenih ustanova i kvaliteta zdravstvenih usluga, kao i osiguranje finansijskih sredstava za unapređenje njihovog rada i kvaliteta zdravstvenih usluga u skladu sa potrebama stanovništva i mogućnostima jedinice lokalne samouprave u skladu sa posebnim zakonom o principima lokalne samouprave u Federaciji.

Društvena briga iz stava 1. ovog člana ostvaruje se osnivanjem zdravstvenog savjeta na nivou općine koji planira i evaluira provođenje zdravstvene zaštite na području jedinice lokalne samouprave, daje mišljenje na planove i programe zdravstvene zaštite za područje lokalne samouprave, predlaže mjere za poboljšanje dostupnosti i kvaliteta zdravstvene zaštite, prati povrede prava pacijenata i poduzima mjere za unapređenje tih prava na svom području, te obavlja i druge poslove i zadatke u skladu sa propisima o pravima, obavezama i odgovornostima pacijenata.

Broj članova zdravstvenog savjeta određuje se statutom općine.

U radu savjeta iz stava 2. ovog člana učestvuju, po pravilu, predstavnici jedinice lokalne samouprave, pacijenata, mladih, komora iz oblasti zdravstva, stručnih udruženja, udruženja za zaštitu prava pacijenata, sindikata, zdravstvenih ustanova odnosno privatnih praksi, crvenog križa sa područja jedinice lokalne samouprave.

Društvena briga za zdravlje na nivou poslodavca

Član 15.

Mjere specifične zdravstvene zaštite koje mora osigurati poslodavac s ciljem stvaranja uvjeta za zaštitu zdravlja uposlenika na radnom mjestu i poticanja zdravstveno odgovornog ponašanja usmjerene su na provođenje:

Izvod iz Ustava KS

Broj 1 - Strana 2

SLUŽBENE NOVINE KANTONA SARAJEVO

Ponedjeljak, 11. marta 1996. godine

propise ili druge akte niti preduzimati radnje kojima bi se na bilo koji način ograničavala prava ili narušavali interesi Bosne i Hercegovine ili Federacije na ovom području.

II - ZAŠTITA LJUDSKIH PRAVA I SLOBODA

Član 7.

Utvrđivanje ljudskih prava i sloboda

Na području Kantona obezbjeđuje se puna zaštita ljudskih prava i sloboda utvrđenih Ustavom Bosne i Hercegovine i Ustavom Federacije, kao i u instrumentima datim u Aneksu Ustava Federacije.

Skupština ili bilo koji drugi organ Kantona ne mogu reducirati ljudska prava i slobode utvrđene aktima iz prethodnog stava. Oni su dužni u donošenju propisa i u njihovoj primjeni posebno voditi računa o efektima koje ti propisi imaju ili mogu imati u oblasti ljudskih prava i sloboda.

Član 8.

Zaštita ljudskih prava i sloboda

Skupština će obezbijediti donošenje takvih propisa kojima će se u prvom redu zaštititi utvrđena ljudska prava i slobode, te uvesti efikasni instrumenti te zaštite.

Organi vlasti u Kantonu prilikom izvršavanja propisa su obavezni onemogućiti svako narušavanje ljudskih prava i sloboda, te poduzimati sve potrebne mjere iz svoje nadležnosti radi njihove potpune zaštite. Ovo se posebno odnosi na policijske snage koje će efikasnim, preventivnim i operativnim radom obezbijediti punu ličnu i imovinsku zaštitu svakog građanina.

Član 9.

Komisija za ljudska prava

Radi zaštite ljudskih prava i sloboda i kontrole rada svih organa vlasti Kantona u ovoj oblasti, Skupština obrazuje posebnu Komisiju za ljudska prava.

Broj članova, način njihovog imenovanja te nadležnosti Komisije iz prethodnog stava utvrđuju se posebnim propisom Kantona.

Član 10.

Suradnja sa ombudsmenom i međunarodnim organizacijama

Skupština i drugi organi vlasti su obavezni pružiti ombudsmenu Bosne i Hercegovine, ombudsmenu Federacije i svim međunarodnim posmatračkim tijelima za ljudska prava potrebnu pomoć u vršenju njihovih funkcija na području Kantona.

U okviru pomoći iz prethodnog stava organi Kantona će naročito:

- staviti na uvid sve službene dokumente uključujući i one tajnog karaktera, te sudske i upravne spise;
- osigurati suradnju svake osobe i svakog službenika u davanju potrebnih informacija i podataka;
- osigurati pristup i kontrolu na svim mjestima gdje su osobe lišene slobode, zatvorene ili gdje rade;

d) omogućiti prisustvo sudskim i upravnim postupcima kao i sastancima organa.

Nalazi i izvještaji tijela iz stava 1. ovog člana će se razmatrati u nadležnim organima po hitnom postupku, te će na osnovu toga biti preduzimane odgovarajuće mjere gdje to bude potrebno.

III - NADLEŽNOSTI KANTONA

Član 11.

Određivanje nadležnosti

Kanton ima nadležnosti utvrđene Ustavom Federacije i ovim Ustavom.

U slučaju potrebe za tumačenjem, nadležnosti Kantona utvrđene ovim Ustavom će biti tumačene u korist Kantona po principu pretpostavljene nadležnosti, a pojedinačno spomenuta ovlaštenja u ovom Ustavu se neće tumačiti kao bilo kakva ograničenja općih nadležnosti Kantona.

Član 12.

Isključive nadležnosti

U okviru svojih nadležnosti Kanton je nadležan za:

- uspostavljanje i nadziranje policijskih snaga;
- utvrđivanje obrazovne politike, uključujući donošenje propisa o obrazovanju i osiguranje obrazovanja;
- utvrđivanje i provođenje kulturne politike;
- utvrđivanje stambene politike, uključujući i donošenje propisa koji se tiču uređivanja i izgradnje stambenih objekata;
- utvrđivanje politike koja se tiče reguliranja i osiguravanja javnih službi;
- donošenje propisa o korištenju lokalnog zemljišta, uključujući i zavarivanje;
- donošenje propisa o unaprijeđivanju lokalnog poslovanja i dobrotvornih aktivnosti;
- donošenje propisa o lokalnim postrojenjima za proizvodnju energije i osiguranje njihove dostupnosti;
- utvrđivanje politike u vezi sa osiguranjem radija i televizije, uključujući donošenje propisa o osiguranju njihovog rada i izgradnji;
- provođenje socijalne politike i uspostava službi socijalne zaštite;
- stvaranje i primjena politike turizma i razvoja turističkih resursa;
- stvaranje pretpostavki za optimalni razvoj privrede koja odgovara urbanoj sredini;
- finansiranje djelatnosti kantonalnih vlasti ili kantonalnih agencija oporezivanjem, zaduživanjem ili drugim sredstvima.

Član 13.

Zajedničke nadležnosti sa Federacijom

Kanton zajedno sa Federacijom, samostalno ili u koordinaciji sa federalnim vlastima vrši slijedeće nadležnosti:

- jamčenje i provođenje ljudskih prava;
- zdravstvo;
- politika zaštite čovjekove okoline;

- d) komunikacijska i transportna infrastruktura;
- e) socijalna politika;
- f) provođenje zakona i drugih propisa o državljanstvu;
- g) imigracija i azil;
- h) turizam;
- i) korištenje prirodnih bogatstava.

Član 14.

Vršenje nadležnosti

Svoje nadležnosti Kanton izvršava donošenjem sopstvenih propisa i primjenom propisa Bosne i Hercegovine i Federacije.

Nadležnosti iz člana 13. ovog Ustava Kanton vrši u obimu dogovorenom sa federalnim vlastima. U slučaju da takav dogovor ne postoji te nadležnosti će Kanton vršiti cjelovito i samostalno.

Član 15.

Prenošenje nadležnosti

Svoje nadležnosti iz oblasti obrazovanja, kulture, turizma, lokalnog poslovanja i dobrotvornih aktivnosti, radija i televizije Kanton može prenositi na općine u svom sastavu. Ove nadležnosti će se obavezno prenositi na one općine u kojima većinsko stanovništvo prema nacionalnoj strukturi nije stanovništvo koje čini većinu i na području cijelog Kantona.

Kanton može neke od svojih nadležnosti prenijeti i na federalne vlasti, ukoliko bi se na taj način obezbijedilo njihovo efikasnije i racionalnije vršenje.

Odluku o prenošenju nadležnosti u smislu ovog člana donosi Skupština.

IV - STRUKTURA VLASTI

A) ZAKONODAVNA VLAST

Član 16.

Opća odredba

Zakonodavnu vlast u Kantonu vrši Skupština Kantona.

Član 17.

Sastav Skupštine

Skupština je jednodomno predstavničko tijelo sastavljeno od 45 (četrdesetpet) poslanika. Poslanici se biraju tajnim glasanjem na neposrednim izborima na cijelom području Kantona.

Prilikom izbora poslanika obezbjeđuje se odgovarajuća zastupljenost predstavnika Bošnjaka, Hrvata i ostalih naroda proporcionalno nacionalnoj strukturi stanovništva na području Kantona.

Izbor poslanika u Skupštini provodi se sukladno federalnim izbornim propisima, s tim što izbore raspisuje i provodi Skupština.

Mandat poslanika u Skupštini traje 2 (dvije) godine.

Član 18.

Nadležnosti Skupštine

Skupština Kantona:

- a) priprema i dvotrećinskom većinom usvaja Ustav Kantona;
- b) donosi zakone i druge propise u okviru izvršavanja nadležnosti Kantona, izuzev propisa koji su ovim Ustavom ili zakonom dati u nadležnost Vlade Kantona;
- c) bira i razrješava Predsjednika i podpredsjednika Kantona sukladno Ustavu Federacije i ovom Ustavu;
- d) utvrđuje politiku i donosi programe razvoja Kantona;
- e) potvrđuje imenovanje Premijera, zamjenika Premijera i članova Vlade Kantona;
- f) osniva kantonalne i općinske sudove i utvrđuje njihove nadležnosti;
- g) bira sudije kantonalnih sudova sukladno Ustavu Federacije i ovom Ustavu;
- h) usvaja budžet Kantona i donosi zakone o oporezivanju i na drugi način osigurava potrebno finansiranje;
- i) bira zastupnike u Dom naroda Federacije sukladno Ustavu Federacije;
- j) odlučuje o prijenosu ovlaštenja Kantona na općine i Federaciju;
- k) odobrava zaključivanje ugovora i sporazuma u oblasti međunarodnih odnosa i međunarodne suradnje;
- l) provodi istragu sukladno ovom Ustavu i posebnim propisima;
- m) vrši i druge poslove utvrđene federalnim propisima, ovim Ustavom i kantonalnim propisima.

Član 19.

Način rada Skupštine

Skupština bira predsjedavajućeg i dva njegova zamjenika iz reda izabranih poslanika.

Skupština zasijeda javno, izuzev u slučajevima kada je to predviđeno njenim poslovnikom. Izvještaji o zasjedanjima i donesenim odlukama se objavljuju u sredstvima javnog informiranja.

Način rada Skupštine bliže se uređuje poslovnikom.

Član 20.

Poslanički imunitet

Krivični postupak ili građanska parnica ne mogu biti pokrenuti protiv kantonalnog poslanika, niti kantonalni poslanik može biti zadržan u pritvoru ili kažnjen na bilo koji način zbog iznesenog mišljenja i datog glasa u Skupštini.

Član 21.

Način odlučivanja u Skupštini

U vršenju svojih nadležnosti Skupština donosi zakone, druge propise, te opće i pojedinačne akte (dalje: propisi).

Izvod iz Poslovnika Skupštine Kantona Sarajevo

Broj 41 – Strana 24

SLUŽBENE NOVINE KANTONA SARAJEVO

Petak, 21. septembra 2012.

sjednice radnog tijela, mjesečni paušal će mu se umanjiti za 10% po izostanku.

Za realizaciju stavova 2, 3. i 4. nadležna je Komisija za izbor imenovanja i administrativna pitanja.

Član 106.

Poslanik/zastupnik ima pravo i dužnost da:

- pokreće inicijative za donošenje odluka i zakona u nadležnosti Skupštine;
- da pokreće inicijative za donošenje drugih akata u nadležnosti Skupštine;
- da pokreće rasprave o pitanjima koja su u nadležnosti Skupštine; i
- da u roku predviđenom ovim poslovníkom dobije sve informacije i materijale vezane za rad Skupštine i njenih tijela.

Član 107.

Poslanik/zastupnik ima pravo na novčanu naknadu za svoj rad u Skupštini, te naknadu materijalnih troškova, u skladu sa zakonom.

Član 108.

Poslanik/zastupnik uživa imunitet za svoj rad u Skupštini, u skladu sa odredbama Zakona o imunitetu Federacije Bosne i Hercegovine.

Član 109.

Poslaniku/zastupniku prestaje mandat na način propisan Izbornim zakonom BiH.

V - JAVNOST RADA SKUPŠTINE

Član 110.

Rad Skupštine je javan.

Skupština obezbjeđuje javnost rada blagovremenim, potpunim i objektivnim informisanjem javnosti o svom radu.

Član 111.

Skupština obezbjeđuje svim sredstvima javnog informisanja, pod jednakim uslovima, pristup informacijama kojima raspolaže, omogućava pristup skupštinskim materijalima, izdaje službena saopštenja i organizuje konferencije za štampu.

Pristup informacijama iz prethodnog stava može biti uskraćen samo ako one predstavljaju državnu, vojnu, službenu ili poslovnu tajnu na način propisan zakonom ili drugim propisima donesenim na osnovu zakona.

Član 112.

Gradanima i predstavnicima sredstava javnog informisanja omogućava se slobodan pristup sjednicama Skupštine u za njih posebno rezervisanom prostoru, kako to utvrdi Kolegij i u skladu sa prostornim mogućnostima.

Član 113.

Sjednica ili dio sjednice na kojoj se razmatraju pitanja regulisana stavom 2. člana 111. biće održana bez prisustva sredstava javnog informisanja i zatvorena za javnost.

U slučaju iz prethodnog stava, predsjedavajući je dužan javnosti obrazložiti razloge zatvaranja sjednice Skupštine.

Član 114.

Sjednice komisija Skupštine u pravilu su otvorene za javnost.

Izuzetno, sjednice ili dijelovi sjednica komisija mogu biti zatvoreni za javnost ako se odnose na razmatranje pitanja ili saslušanja vezana za rad predstavnika organa vlasti, stručnjaka ili poslanika/zastupnika posebnih socijalnih interesa.

U slučaju iz stava 1. ovog člana, predstavnicima sredstava javnog informisanja i građanima biće omogućeno prisustvovanje u skladu sa prostornim mogućnostima.

Član 115.

Gost na sjednicama Skupštine ima pravo da:

- učestvuje u radu Skupštine i u raspravi pred Skupštinom prema odobrenju Kolegija;
- iznosi ekspertsko mišljenje na osnovu odobrenja Kolegija;
- daje prijedloge Skupštini za rješavanje određenih pitanja na osnovu poziva Skupštine.

Izuzetno, ukoliko se ukaže hitna potreba da gost učestvuje u radu i raspravi pred Skupštinom, Skupština može na sjednici odlučiti da mu se da riječ.

Član 116.

Sekretar Skupštine dužan je organizovati rad Službe Skupštine na način koji omogućava da se brzo i efikasno obrade svi zahtjevi koji su Skupštini upućeni po osnovu Zakona o slobodi pristupa informacijama u Federaciji Bosne i Hercegovine.

VI - AKTA SKUPŠTINE

Opće odredbe o aktima

Član 117.

Skupština donosi Ustav, zakone, budžet i izvještaj o izvršenju budžeta, prostorni plan Kantona, Poslovnik Skupštine, odluke i zaključke, deklaracije, rezolucije, preporuke i smjernice i daje autentična tumačenja zakona ili drugog akta.

Član 118.

Kad Skupština vrši izmjene ili dopune općih akata Skupštine, zakon mijenja ili dopunjuje zakonom, a ostale opće akte, osim zaključka, odlukom.

Zaključak se mijenja ili dopunjuje zaključkom.

Autentično tumačenje se ne može mijenjati ili dopunjavati.

Član 119.

Odluka je skupštinski akt koji se donosi radi izvršavanja ili konkretizacije Ustava, zakona ili drugih općih akata ili njihovih pojedinih dijelova.

Odlukom se odlučuje i o drugim pravima i obavezama Skupštine kada je to Ustavom, zakonom, drugim općim aktom ili ovim poslovníkom određeno.

Član 120.

Zaključkom Skupština odlučuje o svom radu i o radu radnih tijela Skupštine i Službe Skupštine.

Zaključkom Skupština može zauzeti stav o pitanju koje je razmatrala, uključujući utvrđivanje obaveza za Vladu i kantonalne organe uprave u pogledu pripreme zakona ili drugih propisa i općih akata ili vršenja drugih poslova iz njihovog djelokruga.

Radna tijela Skupštine donose zaključke iz svog domena rada.

Član 121.

Deklaracijom se izražava stav Skupštine o političkim pitanjima i drugim bitnim pitanjima od interesa za Kanton, Federaciju Bosne i Hercegovine ili Bosnu i Hercegovinu.

Član 122.

Rezolucijom se utvrđuje političko djelovanje u svim ili pojedinim oblastima iz djelokruga Skupštine.